

Omakoti

HAMMASPROTEESIT AMMATTITÄIDÖLLÄ

MARKUS MUNNE EHT
MAURI MUNNE EHT

VAPAUDENKATU 14 B, 15110 LAHTI

WWW.LAHDENHAMMAS.FI

PUH. 03 752 5757

LAHTI » NUMERO 1/2026 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 18. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

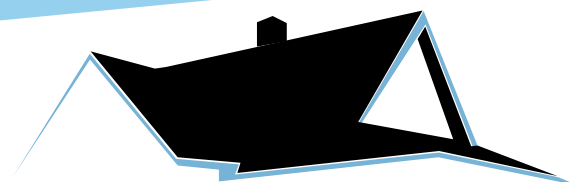
Yksityiset terveyspalvelut hyvinvointia tukemassa

Kattoremontin voi toteuttaa
talvellaikin

20

Häiriötilanteisiin varautuminen
alkaa kotoa

22

Asennus Helén

*Kaikki kattotyöt samasta
osoitteesta ammattitaidolla*

- KONESAUMAKATOT
- KATTOSANEERAUSTYÖT
- RAKENNUSPELTITYÖT
ja MUUT KATTOTYÖT
- PIIPUN PELLITYKSET
- PROFIILIKATOT
- KATTOTURVATUOTTEET
sekä SADEVESIJÄRJESTELMÄT
 - Talotikkaat • Turvatikkaat • Kattotikkaat
 - Putkilumiesteet • Verkkolumiesteet • Kattosillat

ORIMA

- tuotteiden
myynti ja
asennuspalvelu

Sopimuksen
mukaan

Messinkitie 9,
Orimattila

www.asennushelen.fi

Soita ja pyydä tarjous!
Juha Helén **0400 494 395**
Anssi Helén **040 778 9335**

OSTAMME

- Kultaa
- Hopeaa
- Kelloja
- Vanhoja rahoja
- Kunniamerkkejä
- Militariaa
- Hammaskultaa

*Kierrätä tarpeettomat
arvoesineesi rahaksi!*

Lahtelainen
perheyritys
vuodesta 2017

MAKSU HETI KÄTEEN TAI TILILLE!

Suomen Arvo-Ostot Oy
p. 040 758 7499 / arvo-ostot.fi

ARVO-OSTOT

KAIKKI STARKILTA

Tule tutustumaan Starkin
laadukkaaseen valikoimaan

Laatulaatat

Lattia- ja seinälaatoista uusimmat
trendit kodin kaikkiin tiloihin.

Ker
mos
Refine any space

CITY -kylpyhuonekalusteet

Monipuolinen valikoima ja
valmiiksi kasatut kalusteet.

Vinyylit

Helppohoitoisia, hyvin kulutusta
kestävät lattiamateriaalit.

STARK LAHTI LAUNE | ANSIOKATU 3, 15610 LAHTI |
AVOINNA MA-PE KLO 6.30-19, LA KLO 8-14 | STARK-SUOMI.FI

STARK
Reilusti rakentajan asialla

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen
Nro 1/2026 vko 10*
Nro 2/2026 vko 24
Nro 3/2026 vko 38
Nro 4/2026 vko 45

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 9 000 kpl

Pientalot Lahden ja Hollolan alueella.

* Jakelussa myös Lahden Raksamessuilla 13.-15.03.

Julkaisija ja kustantaja
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

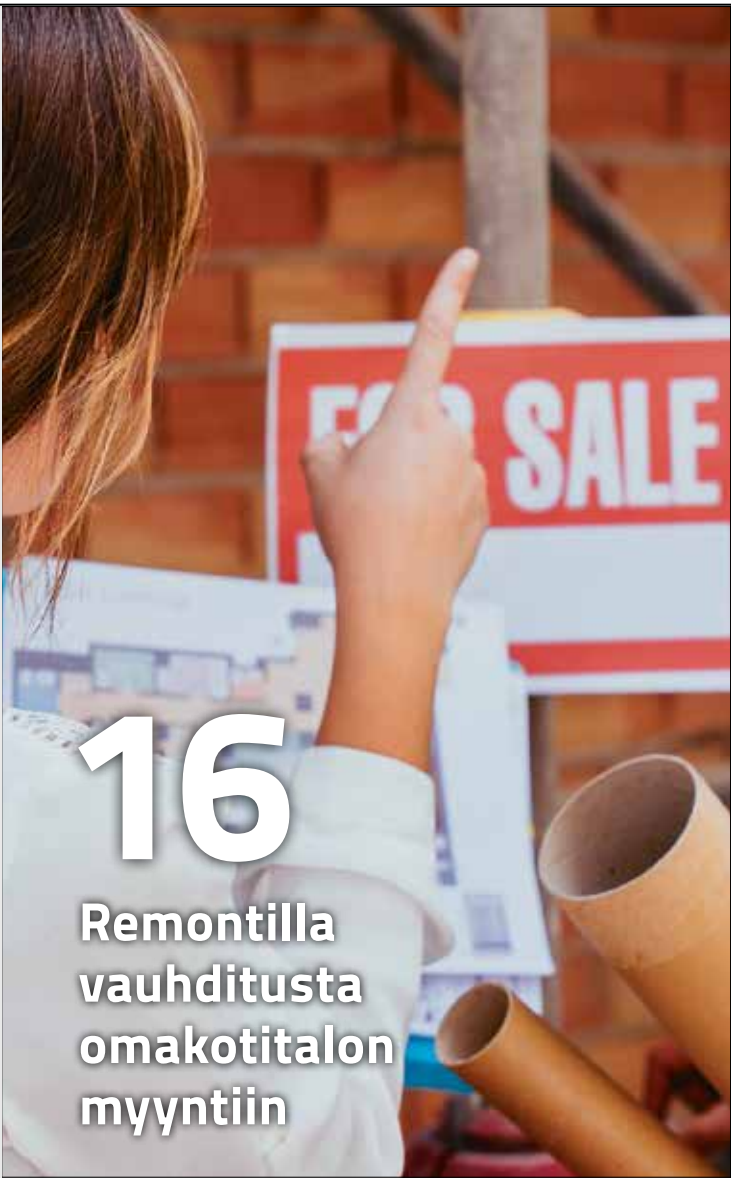
Mediamyynti
Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

Paino
Sanomala Oy

Etukannen kuva
Joona Kotilainen / Kuvia Suomesta

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Nexus Media Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Nexus Media Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan. Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

16
Remontilla
vauhditusta
omakotitalon
myyntiin

Freepik

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Yksityiset terveyspalvelut
- 10 Omakotiasumisen lakikiemuroita
- 12 Ylimääräinen kylpyhuone omakotitaloon
- 16 Kodin arvoa nostavat remontit
- 20 Kattoremontti talvella
- 22 Kodin paloturvallisuus ja varautuminen
- 24 Lakipalsta
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Laittaako sähkön
tehomaksu arjen uusiksi?

Energiavirasto julkaisi loppuvuodesta 2025 määräysluonnoksen, joka sai monen omakotiasujan niskakarvat nousemaan pystyyn. Luonnos sisälsi ehdotuksen sähkön tehomaksusta eli ylimääräisestä lisämaksusta, jonka sähköyhtiön asiakas joutuisi maksamaan kulutushuipusta kuukaudelle, mikäli hänen sähkönsiirtosopimuksensa siis moisen tehomaksun sisältää.

Ehdotuksen mukaan tehomaksu määräytyisi jatkossa 15 minuutin huipputehon mukaan viisi kilowattia ylittävän tehon osalta. Muun muassa Omakotiliitto älähti asiasta heti tuoreeltaan, pitäen esitettyä viiden kilowatin tehomaksurajaa aivan liian alhaisena tavanomaiseen arkikäyttöön nähden. Esimerkiksi samanaikainen sähköauton lataus ja sähkökiukaan lämmitys, suihkussa käynti ja ruuan valmistus uunissa nostavat omakotitalon kulutuksen äkkiä esitetyn rajan yli. Myös huipputehon 15 minuutin mittausaikaa pidettiin liian lyhyenä.

Määräyksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2029, mutta sähköverkkoyhtiöt voivat alkaa noudattaa sitä vaikka jo tänä vuonna, kun määräys on hyväksytty. Perimmiltään tavoitteena on tasoittaa sähkönkäytön tehohuippuja ja näin tasapainottaa sähköverkkomme kuormitusta. Toteutuessaan määräys tulee kuitenkin edellyttämään omakotiasujilta uudenlaista ajattelua arkeen, ja kenties uusia teknologisia ratkaisuja tuomaan joustoa ja suunnitelmallisuutta sähkönkulutukseen.

Lämpimin terveisin,
Petri Kaukonen

päätoimittaja

JÄMÄKÄT AKU PERÄVAUNUT TARJOUSHINNAIN!

Huom! Tuotteita rajoitetut erät.
Hinnat sis. alv 25,5%.

AGCO SUOMI OY
Äijälänkatu 3, Lahti
Jukka 040 506 3460
Henry 0400 541 429
www.agcosuomi.fi

AKU CP327-LH + kuomu

- Lavan koko 327 x 150 cm
- Kantavuus 527 kg
- Lehtijouset
- Kippi
- Musta 100 cm kuomu

TARJOUS!
2390€
Norm. 3326€

AKU CP350-LH PRO + kuomu

- Lavan koko 350 x 150 cm
- Kantavuus 509 kg
- Lehtijouset
- Kippi
- Musta 100 cm kuomu
- Vahvistettu pro-malli erikoisvarustein

TARJOUS!
2890€
Norm. 3677€

- » Huollot
- » Korjaukset
- » Ilmastointilaitehuollot
- » Pakokaasumittaukset – OBD + Diesel-savu
- » Ohjauskulmien suuntaukset
- » Ajovalojen kiillotukset
- » Vikakoodin luku Bosch / Autocom

LUOTETTAVA MONIMERKKIKORJAAMO ORIMATTILASSA

LT-AUTOKORJAAMO KY

Käräytie 17, Orimattila, puh. (03) 777 4498, 044 700 4498
ltautokorjaamo@gmail.com | www.ltautokorjaamo.fi

» LYHYESTI

Halpalaitteiden paloriskit unohtuvat helposti ostohuomassa

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva muistutti marraskuussa, aivan joulun ostoshuuman ja Black Fridayn alla, että halpaverkkokaupoista tilatut sähkölaitteet voivat aiheuttaa paloriskin ja sähköiskun vaaran.

Nettishoppailu voi säästää aikaa, rahaa ja vai-vaa, mutta vain, jos ostokset tehdään harkiten. Hetken huumassa tehty tilaus voi johtaa petty-mykseen tai jopa suurvahinkoon, jos esimerkik-si edullisesti ostettuun sähkölaitteeseen tulee vika.

Sähkön aiheuttamat rakennuspalot ja raken-nuspalovaarat aiheuttavat Turvallisuus- ja ke-mikaaliviraston Tukesin mukaan pelastuslaitok-sille vuosittain yli 2 000 hälytystehtävää. Tur-vassa on havaittu, että sähkölaitteiden ja laturien vioista aiheutuvat tulipalot ovat olleet kasvussa.

– Osassa tapauksista laite on tilattu halpa-verkkokaupasta. Vaikka vahinkoja korvataan, ne aiheuttavat aina huolta ja harmia ja joskus me-netyksiä, joita raha ei korvaa, sanoo Turvan pal-velupäällikkö **Matti Hämäläinen**.

Tulipaloriski voi syntyä, jos laitteessa on val-mistusvirhe, huonolaatuisia osia tai se ei kestä Suomen sähköverkon jännitettä. Erityisesti hal-patuotteissa voi olla puutteita ylikuumenemis-suojauksessa, ja laturit voivat aiheuttaa oikosu-lun tai ylikuumenemisen.

– Halpaverkkokaupasta tilatun laitteen aihe-uttama tulipalo on pahimmillaan tuhonnut koko kodin. Eräässä tapauksessa latauksessa ollut sähkölaitte johti yli 300 000 euron palovahin-koon. Turvallisuudesta säästäminen voi lopulta koitua erittäin kalliiksi, Hämäläinen jatkaa.

Muista nämä turvallisuusvinkit sähkölaitteiden kanssa

Turvallinen ostaminen alkaa luotettavasta verk-kokaupasta. Varmista, että verkkokauppa on tunnettu ja toimii EU:n lainsäädännön mukai-sesti. Epäilyttävän halpa hinta voi tarkoittaa, että tuotetta ei ole testattu turvallisuusstandar-dien mukaan.

Tuotteiden latureina on suositeltavaa käyttää ainoastaan alkuperäisiä, laadukkaita latureita.

Tulipaloriskin voivat aiheuttaa myös vikaantu-neet sähkölaitteet, kuten televisio, tietokoneet, kylmälaitteet, pesukoneet ja laturit. Jos jotain vikoja ilmenee, pistorasia tai laite tulee ottaa pois käytöstä ja tutkituttaa vika ammattilaisel-la mahdollisimman pian vian havaitsemisen jäl-keen.

Toimi oikein sähköpalon sattuessa

Katkaise virta mahdollisimman nopeasti. Irrota laitteen virtapistoke, jos se on turvallista.

Jos pistoketta ei voi irrottaa, sulje tai irrota su-lake virran katkaisemiseksi.

Tukahduta alkava palo käsisammuttimella, sammutuspeitteellä tai paksulla matolla (ei kui-tenkaan muovi- tai tekokuitumatolla).

Huomioi, että akkulaitteiden palo voi olla eri-tyisen vaikea sammuttaa itse.

Tulipalotilanteessa tärkeintä on huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta. Jos palo leviää tai on hallitsematon, poistu välittömäs-ti, sulje ovet perässäsi ja soita hätänumeroon 112.

Tilkkuilu mahdollistaa luovuuden ja kierrätyksen

Taitoliitto valitsi vuoden 2026 kä-sityötekniikaksi tilkkuilun. Tilkkui-lussa eli tilkkutöissä yhdistyvät pe-rinteet ja rajaton määrä luovuut-ta. Lisäksi tilkkutyöt antavat hyvän mahdollisuuden hyödyntää huk-ka- ja ylijäämäkankaita käsityöhar-rastuksessa.

– Tilkkutöihin voi hyvin käyttää uusien materiaalien sijaan myös muista käsitöistä jääneitä kan-gaspaloja tai kierrätysmateriaale-ja. Näin sellaisetkin palat, joita ei muuten voisi hyödyntää, tulevat järkevään käyttöön, sanoo Taitoliit-ton toiminnanjohtaja **Minna Hyy-tiäinen**.

– Ajan saatossa olemme osin ka-dottaneet ymmärryksen materi-aalien arvokkuudesta. Nyt on hyvä hetki pysähtyä pohtimaan neit-seellisten materiaalien tuotannon ympäristökuormaa sekä tekstiili-teollisuuden ylijäämäateriaalien hyötykäyttöä. Kaikenlainen mate-riaalien elinkaaren pidentäminen

on vastuullisempaa kuluttamista.

Käytännön tarpeista luovaksi taiteeksi ja harrastukseksi

Monipuoliset tekniikat avaavat tilkkutöistä kiinnostuneelle lähes rajattomasti erilaisia tapoja, kurin-alaisesta ja tarkasta mallin mukai-sesta ompelusta vapaaseen tilkku-maalaukseen. Kierrätysmateriaa-lien käytössä tilkkuompeleijan kan-nattaa kiinnittää huomiota mate-riaalien laatuun: tilkkutyössä kan-kaiden olisi hyvä olla keskenään samanpaksuisia ja -laatuisia.

Suomessa tilkkutöiden perinne on saanut vaikutteita muun muas-sa Pohjois-Amerikkaan suuntau-tuneen siirtolaisuuden ja paluu-muuton myötä, joka toi vaikutteita 1900-luvun alkupuolella erityises-ti Pohjanmaan rannikkoseuduille. Teollisen tekstiilituotannon ja talo-udellisten muutosten myötä koti-talouksien tilkkutyöt ovat muuttu-

neet välttämättömästä tarpeesta harrastukseksi.

Nykyään tilkkutyötä tehdään sekä perinteisin mallein että hy-vin modernina, taiteellisenä ilmai-suna. Suomessakin toimii useita tilkkukiltoja, joissa tilkkuilu on mitä suuremmassa määrin myös yhtei-söllistä oppimista ja taitojen jaka-

mista.

Tilkkutyö ei ole siis vain tekniik-ka – se on ajattelutapa, jossa jokai-nen pala on mahdollisuus, kuvailee Taitoliitto. Ei ole yhtä oikeaa tapaa tehdä tilkkutöitä, vaan tilkkuilussa tärkeää on erilaisten tekniikoiden, materiaalivalintojen ja tapojen hy-väksyminen.

Erik Mclean / Unsplash

Kiinteistöjen järjestelmät kuntoon ennen pakkasia

Järkevää kiinteistön ylläpitoa on varmistaa kaikkien laitteiden ja järjestelmien toiminta jo ennen kovinta talvea. Motiva nosti aiheen esille tiedotteessaan jo loppuvuodesta ja korosti, että myös energiankulutus pysyy kurissa, kun laitteet ja järjestelmät toimivat oikein. Oikeat säädöt ja asetukset pitävät niin ikään huolta tilojen viihtyisyydestä.

– Rakennusta ei pidä lämmittää tuloilman kautta, jollei kyseessä ole ilmalämmitteinen kohde. Eli tuloilman sopiva lämpötila kannattaa asettaa välille 16–18 celsiusastetta. Näin ilma vaihtuu tehokkaasti eri tiloissa eikä lämmin ilma jää katonrajaan. Tuloilma lämpenee huonetilassa sitten sopivaksi lämmitysjärjestelmän avulla, muistuttaa asiantuntija **Minna Tolvanen** Motivasta.

Tarkista, varmista ja säädä oikein

Kun ilmanvaihdon nestekiertoinen lämmöntalteenottojärjestelmä on puhdas ja sen LTO-pii-

rin glykolipitoisuus oikea, se toimii tehokkaasti. Muun tyyppisissä LTO-malleissa puhtauden lisäksi keskeistä on tiiveyden varmistaminen.

– Erityisesti talvella tarpeenmukaisesta ilmanvaihdesta on hyötyä, jottei tuhlata turhaan energiaa. Myös lämpötilat kannattaa säätää tilakohtaisesti. Oleskelutiloissa oikea lämpötila on 20–21 C, porrashuoneissa 16–18 C ja muissa tiloissa, kuten varastoissa 10–12 C. Autotalissa riittää 5 C, Tolvanen lisää.

Sähköisiä lisälämmittimiä ei normaalisti tarvita, kun lämmitysverkosto on tasapainossa ja toimii suunnitellusti. Ennakoivassa lämmityksessä varataan lämpöä rakennukseen ennen pakkasjaksoa tai sähkön hintapiikkejä, erityisesti sähkölämmitys- tai lämpöpumppukohteisissa.

Sähkön tehopiikkejä voi pienentää esimerkiksi ajoittamalla ilmanvaihtolaitteiden käynnistymisen eri ajankohtiin. Myös autosähköla-
taukseseen voi tarvittaessa asettaa rajoituksia.

Samalla tasaantuu tehontarve. Lämpöpump-
pujen ja muiden lämmityslaitteiden toiminta on varmistettava ja tarvittaessa huolehdittava huollosta ennen kovimpia paukkupakkasia. Lämpöpumpun toimintaa kannattaa seurata ja vikailmoituksiin reagoida pikaisesti, jottei lämpöpumppu jää tuottamaan lämpöä sähkövas-
tuksilla.

Automaatio ja anturit tarkistuslistalle

Hybridilämmityksessä säädöt ja automaatio ovat keskeisiä. On harkittava tarkkaan, milloin kannattaa hyödyntää lämpöpumppua ja milloin kaukolämpöä. Erityisesti uusien asennusten jälkeen on varmistettava ohjauksen toimivuus. Automaatiota kannattaa seurata ja mitausantureiden toiminta korjata tarvittaessa. Kiinteistöjen käyttäjiltä voi kysyä palautetta tilojen viihtyisyydestä, rakennuksen toiminnasta ja sisäilmasta.

Kaukosäädin on kodin yllättävä bakteeripesäke

Milloin olet viimeksi puhdistanut television kaukosäätimen? Siivousyritys Koti Puhtaaksi Oy:n toimitusjohtaja **Reetta Alastalo** epäilee, että suurin osa suomalaisista ei osaa vastata kysymykseen. Kaukosäädin on kuitenkin monen yllätykseksi yksi kodin likaisimmista esineistä.

– Kaukosäädintä kosketaan päivittäin, mutta sen puhdistaminen unohtuu helposti. Kun useat ihmiset käyttävät samaa laitetta, bakteerit kulkeutuvat kädestä toiseen ja pöpöt leviävät, Alastalo kertoo.

Syksyisin flunssien, norovirusten ja muiden tautien leviämiskäsi on erityisen suuri. Yksinkertaisilla toimilla, kuten kaukosäätimen säännöllisellä puhdistamisella, voi vähentää tartuntojen määrää kotona.

– Kodin siivouksessa keskitytään usein näkyvästi likaisiin kohteisiin, kuten lattioihin ja tasoihin. Todelliset bakteeripesäkkeet ovat kuitenkin usein esineitä, jotka eivät näytä likaisilta, mutta joita kosketaan jatkuvasti. Kaukosäätimen pyyhkiminen kerran viikossa ja sairastelukauden aikana useamminkin voi eh-

käistä koko perheen sairastumista, Alastalo sanoo.

Puhdista myös kahvat, nupit ja valokatkaisijat

Näppärimmin kaukosäätimen puhdistus onnistuu kevyesti kostealla siivousliinalla ja vanupuikolla, jolla pieniinkin väleihin pääsee käsiksi. Halutessaan kaukosäätimen voi myös desinfioida pyyhkimällä sen talouspaperilla ja tipalla käsidesiä. Alastalo muistuttaa, että patterit tulee aina poistaa laitteesta ennen puhdistuksen aloittamista ja antaa laitteen kuivah-
taa kunnolla ennen niiden takaisin laittoa.

Kaukosäätimen lisäksi säännöllinen puhdistus kannattaa tehdä myös tietokoneen näppäimistölle, hiirelle ja pelikonsoleille sekä valokatkaisijoille, kahvoille ja kodinkoneiden nupeille.

– Tiheästä käsi-
pesusta ei juuri ole hyötyä, jos päivittäin koskettavat esineet jäävät puhdistamatta, Alastalo toteaa.

Flunssakaudella hän neuvoo kiinnittämään huomiota myös tiheään käsipyyhkeiden ja siivousliinojen pesuun.

Freepik

Terveys- teema

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Terveyttä ja hyvinvointia – mutta mistä?

Suomen julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut ovat myllerryksessä samalla kun väestö ikääntyy, ylipainon määrä on nousussa ja kokemus henkisestä kuormituksesta kasvanut. Muutospaineissa myös yksityisten terveyspalveluiden rooli suomalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä on menossa uusiksi.

On hyvin tunnettu tosiasia, että uudenvuodenlupauksilla on tapana saada kuntosalit täyttymään alkuvuodesta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vaikuttaa kiinnostavan suomalaisia kuitenkin jo muiltakin osin – ja hyvä niin. Esimerkiksi vuonna 2024 julkaistut ruokasuositukset näkyivät lihajalosteiden ja leikkeleiden myynnissä, jonka marraskuussa kerrottiin kääntyneen viime vuoden aikana laskuun.

Samaan aikaan sosiaali- ja terveyspalvelumme ovat kuitenkin myller-

ryksessä. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) julkaisi syksyllä vuoteen 2040 ulottuvan sote-visiona, jossa tuotiin esille sote-palveluiden ydinongelmia. Visiossa todettiin muun muassa palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden olevan nykyisellään riittämätön, ja monikanavaisen sote-järjestelmän vaikea ohjata.

Tilanteeseen tavoiteltiin korjausliikettä perustamalla hyvinvointialueet, joihin on kuitenkin kohdistunut viime vuosina suuria säästöpaineita. Vaikka sote-uudistus koski varsinaisesti vain julkisia palveluita, se on

vaikuttanut myös alan yksityisiin toimijoihin. Toimiala on yleisesti suurten muutosten äärellä, toteaa terveyspalvelujohtaja, asiantuntijalääkäri **Emma Kajander** Hyvinvointiala Hali ry:stä.

– Kaikki, mikä tapahtuu julkisissa sotepalveluissa, oli se sitten hyvää tai huonoa, heijastuu yksityisiin palveluihin ja niiden kysyntään.

Yksityinen sektori tuottaa osan julkisista palveluista

Hyvinvointiala Hali ry edustaa sosi-

aali- ja terveysalan yrityksiä, yhdistyksiä ja järjestöjä, jäseninään noin 1500 alan toimijaa. Emma Kajander kertoo jäsenkunnan sisältävän niin suurimpia sotealan yrityksiä kuin esimerkiksi pieniä hoiva-alan palveluntuottajia.

– Jäsenemme tuottavat aika paljon myös julkisia palveluita. Hoivapalveluja ostetaan vaikka näiltä yksityisiltä palveluntuottajilta.

Sosiaali- ja terveysministeriön sote-visio nostikin esille myös niin sanotun monituottajuuden roolin palveluiden saatavuudessa. Kajan-

Freepik

der toteaa, että monituottajuutta tarvitaan, jotta hyvinvointialueiden vastuulla olevat palvelut voidaan ylipäättään järjestää.

– Niitä voivat tuottaa sekä hyvinvointialueet itse, mutta myös yksityiset yritykset, järjestöt ja itsenäiset ammatinharjoittajat.

Hyvinvointialueet ovat kuitenkin ryhtyneet säästämään myös ostopalveluista, mikä voi pahimmillaan ennen pitkää heikentää palvelujen saatavuutta. Yhtenä ratkaisuna rajallisiin sote-resursseihin Kajander esittää valinnanvapausmallia, jossa soten rahavirrat seuraisivat asiakasta tämän haluaman palveluntuottajan pariin. Näin voitaisiin kenties saada myös uusia pieniä palveluntuottajia niille paikkakunnille, joissa hyvinvointialueet ovat lakkauttaneet terveyskeskuksen.

– Ei tarvitsisi aina olla isoa sotekeskusta kaikkine palveluineen, vaan aika monelle voisi riittää peruspalveluna, että olisi lääkäri-hoitaja -pari.

Työvoiman saatavuudessa odotettavissa haasteita

Hyvinvointialueiden viimeaikaiset säästökuurit ja henkilöstövähennykset ovat Kajanderin mukaan johtaneet vähän yllättäenkin sii-

hen, että tällä hetkellä työvoimaa on sote-sektorilla yhtäkkiä poikkeuksellisen hyvin saatavilla.

– Nyt juuri sattuu olemaan tällainen suvantovaihe. Hyvinvointialueet ovat säästäneet myös siinä, että on ollut ennätyksellisen paljon yt-neuvotteluja ja vähennetty työntekijöitä.

Vaikka sotealan työvoiman saanti on tällä hetkellä hyvä, tilanne todennäköisesti muuttuu lähitulevaisuudessa. Kajander arvioi alan ammattilaisista tulevan suuri pula jo ennen 2030-lukua.

– Se johtuu siitä, että väestö vanhenee niin paljon, että palvelun- ja hoivantarve kasvaa ja hoidontarve kasvaa. Pienemmät ikäluokat eivät voi olla sellaisia, että kaikki niissä kouluttautuvat sote-alalle.

Vaikka tekoälystä ja teknologian kehityksestä odotetaan helpotusta tilanteeseen, työvoiman riittävyys tuleekin hänen mukaansa olemaan lähivuosikymmeninä yksi alan suurimpia haasteita.

Kelan valinnanvapauskokeilu on koettu toimivaksi

Kela aloitti syyskuussa 2025 valinnanvapauskokeilun, jonka puitteissa 65 vuotta täyttäneet voivat käydä yksityisellä yleislääkärillä jul- »

IPA-PESU OY

Rekolanpohjankatu 6, 15300 Lahti
03 756 1710 | www.ipa-pesu.fi
Aukioloajat ma-pe 8-18, la 8-14,
pyhäpäivät suljettu.

**KAIKKI AJANVARAUKSET
SOITTAMALLA
TAI TEKSTIVIESTILLÄ:
044 2465506**

Palvelut: • Kotisiivous • Ikkunanpesut • Ruoanlaittaminen
• Piha- ja puutarhatyöt • Lumen kolaus ja hiekoitus • Vaatehuolto

Pyydä tarjous **Hinta: 38 €/tunti** (sis alv.)

Omakoti
omakotilehdet.fi

ONNI kotisiivous

KAIPAavatko IKKUNASI PESUA?

Tilaa ammattilaisen tekemä
ikkunanpesu Onnilta.
Siivoojat tuovat välineet ja
puhdistusaineet tullessaan.

*Voimassa 31.5.2026 asti.
Ei voi yhdistää muihin etuihin.

onnikotisiivous.fi

Ikkunanpesu
-10 %
alennuskoodilla
ikkuna26*

Laadukkaat siivouspalvelut kotiisi

Kodin ylläpitosiivous, ikkunoiden pesu,
muuttosiivous ja muut siivoustyöt hoituvat
luotettavasti Onnin ammattilaisilta.

09 8564 6541

onnikotisiivous.fi

Vaikka sotealan työvoiman saanti on tällä hetkellä hyvä, tilanne todennäköisesti muuttuu lähitulevaisuudessa.

kisen terveydenhuollon asiakasmaksumin hinnalla. Kokeilun sisältämien käyntien määrä kuten niihin sisällytetyt tutkimukset ovat kuitenkin rajallisia.

Haastattelun hetkellä marraskuussa kokeilua oli takana runsas pari kuukautta. Emma Kajander toteaa kokeilun käynnistyneen hyvin.

– Arviomme mukaan ensimmäisen parin kuukauden aikana sen piirissä on luultavasti tehty suunnilleen 20 000 käyntiä.

Heidän tietonsa pohjautuvat kuitenkin osin Hali ry:n jäseniltä kerättyyn tietoon. Kajander huomauttaa Kelan tilastojen perustuvan korvausten maksuhetkeen eikä asiakaskäynnin ajankohtaan, joten ne laahaavat hieman jäljessä. Jäsenet ovat keränneet myös palautetta asiakkailtaan.

– Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä siihen, että hoitoon on päässyt nopeasti ja että he ovat itse saaneet määritellä hoidon tarpeen,

Kajanderin näkemyksen mukaan myös palveluntuottajat ovat olleet kokeiluun tyytyväisiä. Etenkin järkevän kattohinnan määrittely eri tutkimustoimenpiteille on vaatinut tarkkaa harkintaa. Hän pitää sitä kuitenkin onnistuneena.

– Tähän on lähtenyt mukaan hyvin satoja palveluntuottajia ympäri Suomen – mutta ei mitenkään ylitiöpäisen innostuneena, mikä viittaisi siihen että korvaustaso olisi liian korkea.

Valinnanvapauskokeilu antaa tilaa myös päivityksille

Kajander kehuu valinnanvapauskokeilun suunnittelua onnistuneeksi. Joustavana sitä voidaan tarvittaessa päivittää, mikäli muutostarpeita ilmenee, ja uusien palveluntuottajien on helppoa liittyä siihen mukaan myöhemminkin. Hän uskookin uusienkin toimijoiden innostuvan nähdessään miten esimerkiksi suuremmat ovat onnistuneet.

– Ja voi jopa muodostua ihan uusiakin yrityksiä, jotka ovat huomanneet, että tässä voi olla heille mahdollisuus toimia markkinoilla.

Kajander kertoo pohtineensa aluksi, oliko kokeiluun sisällytetty tutkimusvalikoima liian suppea laboratoriotutkimusten suhteen. Sillä on kuitenkin pärjätty hänen mukaansa yllättävän hyvin.

– Uskon, että kun kokeilussa men-

nään vähän pidemmälle, pitää kuitenkin keskustella olisiko siihen järkevää sisällyttää enemmän kuin kolme käyntiä vuodessa.

Vaikka vain harva tarvitsee niin paljon palveluita, hoidon jatkuvuuden vuoksi hänen mielestään olisi arvokasta, että asiakkaat voisivat jatkaa hoitoaan samassa paikassa. Nyt asiakas voi käydä kolme ensimmäistä kertaa yksityisellä, mutta joutuu sen jälkeen jatkamaan hoitoaan julkisella puolella.

Terveyspalveluiden trendinä digitaalinen seuranta

Kajander toteaa monien olevan hyvin kiinnostuneita hoitamaan terveyttään ja ennaltaehkäisemään vaivoja. Vastaanotoilla on huomattu entistä useampien asiakkaiden harastama terveyden ja kunnon optimointi ja digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen terveyden seurannassa.

– Ja he myös käyttävät erilaisia apuvälineitä siihen; älykelloja, unen monitorointia ja aktiivisuuden monitorointia, tämän tyypistä. Kyllä ne tulevat esille esimerkiksi siellä lääkärin vastaanotolla ihan eri tavalla kuin 10 vuotta sitten.

Yksityisten terveyspalveluiden pääpaino on Kajanderin mukaan edelleen perinteisessä terveydenhuollossa. Asiakkaat kuitenkin haaveilevat nykyisin terveyspalvelujen pariin ollessaan huolissaan esimerkiksi muuttuneesta pulssiprofiilistaan tai heikentyneestä unenlaadusta.

– Ja sitten ollaan hyvin kiinnostuneita siitä miten pitäisi syödä, ja mitatauttamaan erilaisia pitoisuuksia veressä.

Samalla väestön ikääntyminen, suomalaisten kasvanut ylipaino ja yleistynyt liikkumattomuus ovat olleet jo pitkään terveysalan haasteina. Kajander mainitsee yhtenä riskitekijänä myös istumatyön. Asia ei kuitenkaan ratkea tuijottamalla sitä, miten paljon viikkoonsa saa mahdollitettua suunniteltua liikunnanharastamista. Sen sijaan hän kehottaisi ihmisiä panostamaan aktiiviseen arkeen.

– Kaikki sellainen kävely, tekeminen ja puuhastelu on äärimmäisen hyvää. Ja mitä enemmän on ikää, sitä tärkeämpää on, että pysyy myös liikkeellä.

Jasmine Lin / Pixabay

Hyvinvointia arkeen oikealla ravinnolla

Hyvinvointi syntyy pienistä teoista, mutta toisinaan nekin ovat työn takana. Esimerkiksi jo pari tuntia reipasta hikiliikuntaa viikossa tekee elimistölle hyvää. Jos se ei ole mahdollista, päiviin kannattaa mahdollistaa arkiliikuntaa mahdollisuuksien mukaan. Aikuinen tarvitsee myös 6-10 tuntia unta, jonka saamiseksi nukkumaanmeno aika kannattaa pitää säännöllisenä.

Myös ravinto on tärkeä osa hyvinvointia. Vuonna 2024 uudistetut ravitsemussuosituksot saivat suomalaiset vähentämään leikkeleiden ostamista ja lisäisivät tofua myyntiä. Seuraavat simppeleitä keinoja auttavat muuttamaan ruokavalion terveellisempään suuntaan:

1. Kasvisruokapäiviä sekasyöjällekin

Aikuisen pitäisi syödä kasviksia, hedelmiä ja marjoja 500–800 g päivässä. Valitse monen värisiä kasviksia, marjoja ja hedelmiä, niin saat monipuolisesti vitamiineja ja muita suojaravintoaineita.

2. Syö enemmän kuitua

Suoliston hyvinvointi vaikuttaa koko kehoon ja mieleen, ja suolistomikrobit tarvitsevat kuitua. Kuitu pitää myös verensokerin tasaisena ja parantaa siten virkeyttä. Kuitua saa täysjyväviljasta, runsaskuituisesta leivästä, syömällä runsaasti kasviksia ja lisäämällä ruokavalioon palkokasveja ja pähkinöitä.

3. Vähennä tyydyttyneitä rasvoja

Tyydyttyneet rasvat lisäävät kehon matala-asteista tulehdusta ja nostavat huonon LDL-kolesterolin määrää. Tyydyttyneen rasvan karsiminen vähentää riskiä sairastua moniin kansansairauksiin. Voi kannattaa siis vaihtaa välillä oliivi- tai rypsiöljyyn, liha rasvaiseen kalaan ja juusto avokadoon.

Lähde: www.yliopistonapteekki.fi

Mitä vitamiineja kannattaa syödä?

Ravintolisien käyttö on ollut Suomessa jo pitkään yleistä. Esimerkiksi vuonna 2017 niitä käytti 64 prosenttia 18–74-vuotiaista naisista ja 52 prosenttia miehistä.

Aina ravintolisät eivät kuitenkaan olisi tarpeen, sillä kehon tarvitsemia vitamiineja ja kivennäisaineita saadaan usein aivan riittävästi jo ruoasta. Myös liiallinen vitamiinien saanti voi olla haitallista. Yliannoksen vaara piilee etenkin rasvaliukoisissa vitamiineissa, jotka varastoituvat elimistöön.

Mitä vitamiineja siis esimerkiksi perusterveen aikuisen kannattaisi ottaa – ja milloin?

Yleisesti ottaen vitamiinien tarpeeseen vaikuttavat ihmisen ikä, ruokavalio ja terveydentila. Vitamiinit voi ottaa mihin vuorokaudenaikaan tahansa, mutta rasvaliukoiset vitamiinit (A, D, E, K) imeytyvät paremmin ruokailun yhteydessä otettuina. Suomessa kannattaa kiinnittää huomiota ainakin kolmen vitamiinin tai ravintolisän saantiin:

1. Kaikki suomalaiset, myös aikuiset, tarvitsevat D-vitamiinia ravintolisästä ainakin pimeinä talvikuukausina. Lasten, iäkkäiden, raskaana olevien ja imettävien olisi hyvä saada sitä ympäri vuoden. D-vitamiinia on hankala saada riittävästi ruoasta, mikäli ruokavalio ei sisällä päivittäin D-vitamiinoituja tuotteita, kasviöljyä ja kalaa. Koska D-vitamiini on rasvaliukoinen vitamiini, se imeytyy kehoon parhaiten ruuan kanssa otettuna.

2. B12-vitamiinia esiintyy luontaisesti suuria määriä vain eläinperäisissä tuotteissa, kuten lihassa ja maitotuotteissa, mutta sitä saadaan myös esimerkiksi täysjyväviljasta. B12-vitamiinin puute voi kuitenkin aiheuttaa anemiaa ja hermostovaurioita, joten varsinkin vegaanien ja kasvissyöjien kannattaa turvata sen riittävä saanti ravintolisänä.

3. Jodi on etenkin kilpirauhasen toiminnalle tärkeä kivennäisaine, jonka puute voi aiheuttaa muun muassa voimattomuutta ja keskittymisvaikeuksia. Sisä saadaan esimerkiksi jodidusta suolasta, maitotuotteista, kananmunista ja kalasta. Vegaanien ja kasvissyöjien kannattaa siis huolehtia myös jodin riittävästä saannista. Liioitella ei kuitenkaan tarvitse: jodin saantisuositus on aikuisille 150 mikrogrammaa vuorokaudessa, ja myös liiallisesta jodinsaannista voi koitua terveysongelmia.

Lähteet: www.yle.fi, www.yliopistonapteekki.fi

Huomiota hammasterveyteen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) tiedotti vuoden 2024 lopulla hampaiden eroosion olevan hyvin yleistä aikuisilla. Terve Suomi -väestötutkimuksessa oli havaittu, että vähäistä eroosiota hampaissa esiintyy jopa 71 prosentilla suomalaisista ja vähintään kohtalaista eroosiota 17 prosentilla.

Eroosiolla tarkoitetaan hampaan kiilteen liukenemista ja hampaiden syöpymistä. THL:n mukaan erityisesti happamat juomat, kuten energia- ja urheilujuomat pehmentävät ja liuottavat hammaskiillettä ja aiheuttavat eroosiota.

Hampaiden reikiintyminen eli karies on puolestaan yleisin suun sairauksista ja aiheutuu bakteereista. Hampaiden reikiintymistä voi ehkäistä itse muutamalla arkisella, mutta tehokkaalla keinolla:

1. Pese hampaat fluorihammastahnalla aamuin ja illoin. Pese hampaita vähintään kahden minuutin ajan ja käy jokaisen hampaan kaikki pinnat läpi hammasharjalla. Valitse hammasharjaksi mahdollisimman pehmeäpäinen harja, jotta ikenet eivät vaurioidu ja vetäydy. Sähköhammasharja on tavallista hammasharjaa tehokkaampi puhdistaja.

2. Puhdista hammasvälit päivittäin ennen hampaiden harjausta, jotta ruoantähteet poistuvat hammasväleistä. Hammaslankaa tai hammasväliharjaa käyttämällä hammastahnan fluori pääsee vaikuttamaan hammasväleissä, mikä ehkäisee reikien muodostumista.

3. Odota ruokailun jälkeen vähintään puoli tuntia ennen hampaiden harjausta. Jokainen ruokailu aiheuttaa suuhun happohyökkäyksen, jonka aikana hampaat ovat hauraammat. Hampaat kannattaa siis pestä aamuisin ennen aamupalaa tai odottaa vähintään 30 minuuttia aamupalan jälkeen ennen harjausta.

4. Ruokailu aiheuttaman happohyökkäyksen vuoksi kannattaa myös pitää ateriarytmi tasaisena ja syödä päivän aikana korkeintaan 5–6 ateriaa. Jos suussa on jatkuvasti happohyökkäyksiä, hampaat altistuvat reikiintymiselle ja kulumiselle. Ruokailun jälkeen otettu ksylitolipurukumi tai -pastilli katkaisee ruokailun aiheuttaman happohyökkäyksen, jolloin hampaat altistuvat vähemmälle rasitukselle.

5. Vesi ei aiheuta suuhun happohyökkäystä, joten sitä kannattaa suosia ruokajuomana. Sitä voi juoda myös aterioiden välissä, kun taas virvoitusjuomat, mehut ja limsat on parempi säästää ennen juhlahetkiä.

Lähteet: www.thl.fi, www.kaypahoito.fi. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Omakotiasumisen lakikiemuroita

Naapuruussuhdelaki ja yleinen järjestyslaki toimivat yleisinä ohjenuorina myös omakotialueilla ja määrittelevät omakotiasujan oikeuksia ja velvollisuuksia. Naapureiden kesken voi silti syntyä erimielisyyksiä arkisistakin asioista.

'Kotini on linnani', kuuluu sanonta.

Omakotitalossakaan ei voi kuitenkaan asua täysin omavaltaisena itsevaltiaana tai naapureistaan piittaamatta. Omakotiasujalle on säilytetty monia velvollisuuksia: esimerkiksi jätelaki edellyttää omakotitaloasujia lajittelemaan biojätteensä yli 10 000 asukkaan taajamissa, ja hulevedetkin on hallittava tontilla niin, ettei niistä koidu haittaa naapureille.

Tiiviisti rakennetulla omakotialueella oma tonttikaan ei anna automaattisesti oikeutta aivan mihin tahansa; pihalla ei voi muun muassa säilöä liutaa autonromuja tai suu-

rikokoista venettä, eikä autotallissa säilyttää isoja määriä polttoainetta. Peräkäräy tai asuntovaunua saa kylä säilyttää pihalla, mutta ei asua siinä pysyvästi. Jos tontilla on kaavaan merkittyjä puita, niitäkään ei voi kaataa omin luvin.

Mikäli omakotiasuja ei pysyttele ruodussa esimerkiksi edellä mainittujen asioiden osalta, naapurisopu voi olla koetuksella. Kuka tahansa kuntalainen voi tarvittaessa pyytää kunnan rakennusvalvontaviranomaisia tarkastamaan kiinteistökohteen, ja nämä voivat myös puuttua saamiinsa valituksiin.

Olipa kyseessä sitten luvaton raja-aita, naapurin pihaa varjostava puu tai naapuritontille valuvat vedet, pitkittyvät naapuririidat voidaan välttää, kunhan yhteisistä säännöistä pidetään kiinni – ja asioista ollaan valmiita keskustelemaan.

Häiritsevä melu ja siisteys yleisiä riidanaiheita

Omakotialueiden tyypillisiä riidanaiheita ovat kiinteistöjen ja hallintalueiden rajoille sijoittuvat asiat kuten aidat ja kasvillisuus, kertoo hankapäällikön sijainen **Irja Hanelius**

Asumisrauhan keskukselta.

Aiemmin Naapuruussovittelun keskuksena tunnettu Asumisrauhan keskus on tarjonnut neuvontaa ja sovittelua asumiseen tai naapuruuteen liittyvien riita- ja konfliktitilanteiden käsittelyyn jo reilut kymmenkunta vuotta. Heillä on siis kattava käsitys siitä, millaiset asiat kiristävät naapureiden välejä pientaloalueilla.

– Muita riitatilanteita aiheuttavia asioita ovat naapurista kantautuvat äänet kuten koirien haukkuminen, naapurin piha-alueen siisteys, lämmitysjärjestelmiin liittyvät asiat ja häiritseväksi koettu käyttäytyminen,

Freepik

Hanelius lisää.

Talvisin naapuruussuhteita voivat koetella puolestaan esimerkiksi puunpolton päästöt ja lumenluonnista aiheutuvien lumikasojen sijoittaminen tontilla. Hanelius toteaa konfliktin aiheuttaneen asian määrittelyn olevan kuitenkin usein haastavaa. Tilanteiden pitkittyessä on yleensä tapahtunut jo paljon ja vuorovaikutus naapureiden välillä mennyt rikki.

– Esimerkiksi aitatilanteessa voi tilanne konfliktoitua ei vain itse aidasta vaan siitä syystä, että tieto aitamuutoksesta tulee naapurille suoraan rakennusviranomaisilta eikä naapurilta.

Erilaiset laintulkinnat usein riidan juurisyynä

Muun muassa naapuruussuhdelaki ja yleinen järjestyslaki määrittelevät, mitä omakotiasuja voi tontillaan tehdä. Siinä vaiheessa, kun asiakkaat ottavat yhteyttä Asumisrauhan keskukseen, konfliktia on Haneliuksen mukaan usein jo yritettykin ratkaista vetoamalla lakiin ja sääntöihin.

– Ratkaisua ei ole kuitenkaan lakipykälistä löytnyt, koska naapurit ovat tulkinneet niitä eri tavalla tai konfliktin syynä on eriävät näkemykset asian vakavuudesta.

Siksipä sovittelussa ratkaisua ei ryhdytä hakemaan lakikirjoista vaan osapuolten tarpeista lähtien, keskustellen sovittelijan avulla.

– Jos asiakkaat haluavat nimenomaan tietää enemmän asiaa koskevasta lainsäädännöstä tai varmistua juridisista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan, ohjaamme heidät juridiikan asiantuntijapalveluihin.

Uusi rakennuslaki ei poistanut kaikkia velvoitteita

Helsingin Sanomat uutisoi syksyllä naapuririidasta, joka oli aiheutunut omakotitalon omistajan rakennettua autotallinsa liian lähelle naapuritontin vastaista rajaa, mielestään uuden rakentamislain mukaisesti. Naapuri – ja kaavamääräykset – olivat asiasta kuitenkin toista mieltä. Vaikka lakiuudistus helpottikin erilaisten piharakennusten rakentamista, asiassa on syytä pitää yhä

mielessä alueen rakennuskaava ja rakennusmääräykset.

Uuden rakentamislain tulkinta ei ole erottunut merkittävästi Asumisrauhan keskukselle tulleissa sovitteletapauksissa. Hanelius toteaa vastaavia tilanteita ilmenneen jo koko heidän kymmenvuotisen toimintansa ajan.

– Kokemuksemme mukaan parhaiten konflikteja ennalta ehkäistään keskustelemalla naapurin kanssa ennen rakennushankkeen ryhtymistä. Keskustelussa mietitään yhdessä, miten toteutuksessa voidaan huomioida myös asumisrauhan jatkuminen naapureiden kesken.

Sovitteluratkaisu pitkittyneeseen naapuririitaan

Mikäli naapuririita pitkittyy ja siihen ei saavuteta ratkaisua keskustellen, Hanelius neuvoo olemaan yhteydessä esimerkiksi Asumisrauhan keskukseen.

– Joskus asiakas saattaa haluta pitkittyneessä ja raskaaksi kokemassaan tilanteessa vain sitä, että tulee kuulluksi ja mahdollisesti neuvoja siitä, miten voisi aiempaa rakentavammalla lähestymistavalla yrittää vielä itse lähestyä naapuria, hän kertoo.

– Useimmiten asiakas kuitenkin toteaa olevansa niin väsynyt ja stressaantunut tilanteeseen, että hän haluaa Asumisrauhan keskuksen sovittelijan mukaan asian ratkaisemiseen.

Mikäli asiakas haluaa sovittelijan mukaan, hänen kanssaan käydään läpi sovittelun kulku ja pyydetään naapurin yhteyshenkilöt. Seuraavaksi sovittelija on yhteydessä naapuriin, ja mikäli myös naapuri on valmis kohtaamaan tilanteen äärellä, voi sovittelija lähteä auttamaan osapuolia.

Hanelius toteaa käyttävänsä sanaa ”valmis” tarkoituksella. Hän kertoo riitojen pitkittyvän usein juuri siksi, että osapuolet eivät ole vielä valmiita ratkaisun etsimiseen yhdessä.

– Oikeastaan vasta sitten, kun tilanne on molemmista osapuolista sietämättömämpi kuin naapurin kohtaaminen sovittelun merkeissä, on hyvä hetki aloittaa.

Asuntokaupan kuntotarkastukset Etelä-Suomen alueella

AKK FISE pätevyys

KOTITARKASTUKSET OY

kotitarkastukset.fi

Kuntotarkastaja Satu Lindgren

satu@kotitarkastukset.fi • puh. 044 702 3085

luotettava kumppani

Rakennusoikeuden määrä sanelee tontin arvon

Omakotitalojen rakentaminen on viime vuosina painottunut kaupunkeihin ja kasvukeskuksiin, joissa tontitkin ovat yleensä pienempiä. Samalla omakotitalojen keskimääräinen huoneistoala on pienentynyt.

Kunnat ja kaupungit houkuttelevat mielellään uusia asukkaita, joten tontit pyritään kaavoittamaan houkutteleviksi ja niiden hintataso pitämään kohtuullisena. Tontin hintaa sanelevat pääasiassa sijainti ja koko, tai tarkemmin sanottuna rakennusoikeuden määrä. Tontin koko vaikuttaa suoraan siihen, millaisen kodin voit rakentaa ja kuinka paljon tilaa jää pihalle ja vapaa-ajan viettoon.

Rakennusoikeus voi vaihdella eri alueilla paljonkin kaava-alueiden asemakaavamääritysten mukaan. Asemakaavaa säätelevät vuorostaan maankäyttö- ja rakennuslaki sekä rakennusjärjestys.

Halutuimmilla alueilla ja kasvukeskuksissa mieluisan pientalotontin saaminen voi olla kuitenkin kiinni arpaonnesta. Jos onni ei käy myöten, tontteja voi etsiä myös yksityisiltä markkinoilta.

Tontti voidaan myydä kokonaan tai se voidaan jakaa lohkomalla tai halkomalla. Lohkominen tarkoittaa, että kiinteistö jaetaan useampaan määräalaan, joista muodostuu uusia kiinteistöjä.

Tontin lohkominen on yleistä erityisesti ostajia houkuttelevilla alueilla, sillä vapaita tontteja on rajallinen määrä kasvukeskuksissa. Tontin halkominen tarkoittaa käytännössä myös tontin jakamista useammaksi määräalaksi yhteisomistajien kesken, mutta erona lohkomiseen on se, että halkomisessa ei tehdä erillistä jakosopimusta tai haeta lainhuutoja.

Kunnat ja kaupungit myös vuokraavat tontteja yleensä 30 tai jopa 100 vuoden vuokra-ajaksi. Useimmiten tontin voi halutessaan lunastaa omaksi, minkä hinta vaihtelee paikkakunnittain. Vuokraoikeutta ei voida kuitenkaan purkaa äkillisesti, joten käytännössä omakotiasujalle ei ole suurta väliä, onko tontti oma vai vuokralla. Jos vuokra-aika on päättymässä lähiaikoina, tontin lunastamista kannattaa kuitenkin harkita. Suuremmissa kaupungeissa tontin vuokra voi nimittäin nousta kerralla tuntuvasti.

Lähteet: Pientaloteollisuus, Suomen Kiinteistönlähtäjät ry ■

Moniin jälleenrakennuskauden taloihin kylpyhuoneet ja wc:t on rakennettu jälkeensä. Ne voi tehdä melkein mihin tahansa talvilämpimään tilaan, kunhan ne suunnitellaan ja rakennetaan ammattimaisesti.

Teksti: Ulla Sirén

Kylpyhuone syntyy vaikka vinttikamariin

Ajanmukaiset ja turvalliset peseytymistilat tarvitaan jokaiseen kotiin. Vanhimmissa taloissa ne saattavat puuttua kokonaan ennen peruskorjausta, mutta toisinaan muutaman vuosikymmenen ikäisiinkin omakotitaloihin täytyy rakentaa uusi kylpyhuone. Ja se onnistuu kyllä, joskus yllättävälläkin tavalla.

Peseytymistilojen käyttö on historian kuluessa kokenut monia mullistuksia. Siinä missä sauna pihassa hoiti entisaikoina kaikki märkätilojen tehtävät kuppaamisesta pyykinpesuun, tarvitsemme nykyään saunan lisäksi erilliset kylpyhuoneet, vessat ja kodinhoitohuoneet saman katon alle, missä muukin asunto sijaitsee.

Kaikkissa vanhoissa omakotitaloissa märkätiloja ei ole riittävästi, tai ne sijaitsevat käyttäjien kannalta hankalissa paikoissa. Silloin joudutaan pohtimaan, voisiko uuden rakentaa, vaikka sille ei ole varausta rakennuspiirustuksissa.

– Kyllä voi, kunhan suunnitellaan ja rakennetaan huolella ja ammattimaisesti, vastaa Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskuksen (PRKK ry) remonttineuvoja, rakennusmestari **Timo Jokela**.

Kohti nykyajan mukavuuksia

Tyypillinen esimerkki talosta, johon kylpyhuone ja sisä-wc on rakennettu jälkeensä, on sotien jälkeisen ajan rintamamiestalo. Alkuperäisiin piirustuksiin ei kuulunut kylpyhuonetta eikä wc:tä, vesijohtoa eikä viemärintä, ainoastaan erillinen saunarakennus ja ulkokuuone sekä kaivo pihassa. Sen kaltainen rakennussuunnittelu oli tavallaan jo syntyessään vanhentunutta, sillä pahimpien pulavuosien kurjuudesta selvittyään Suomi alkoi kovaa vauhtia kehittyä moderniksi kaupungistuvaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi. Asumisen taso nousi nopeasti, ja nykyajan mukavuuksia alettiin vaatia koteihin viimeistään 1960-luvulta alkaen. Rintamamiestalojen neliöiden käyttö vain oli laskettu valmiiksi niin tarkkaan,

että tilaa ei tahtonut riittää mihinkään ylimääräiseen. Siksi ensimmäinen ratkaisu pesutilakysymykseen oli pieni eteisen nurkkaan rakennettu wc sekä kellarisauna.

– Samalla syntyivät ensimmäiset remonttien haittavaikutukset. Kun vesijohdot ja viemärit tuotiin talon alle, tehtiin lattian alle kaivanto, josta muodostui salaoja. Vesi alkoi nousta kellareihin, Timo Jokela kertoo.

Elintasosiivistä koitui ongelmia

Seuraavaksi rintamamiestalojen ja muiden vanhanaikaisiksi käyneiden talojen kylkeen alettiin rakentaa elintasonsiipiä, joihin märkätilat sijoitettiin.

– Se oli sinänsä hyvä ratkaisu, koska lisäsiipi ratkaisi talon tilakysymyk-

sen. Mutta kovin pitkäikäisiksi ne eivät ehtineet, ennen kuin ongelmia alkoi ilmestyä, sillä rakennusteknisesti ne olivat huonosti toteutettuja, Jokela toteaa.

Kylpyhuonerakentamisen lyhyt sotienjälkeinen historia opetti siis ainakin sen, mitä virheitä voi tehdä, kun märkätiloja rakennetaan jälkikäteen taloon, johon niitä ei ole alun perin suunniteltu. Virheiden paras puoli taas on se, että niistä voi oppia.

Hyvä suunnittelu ratkaisee

Hyvä uutinen uutta kylpyhuonetta suunnitteleville on, että vanha talo, olkoon se peräisin miltä aikakaudelta tahansa, ei ole itsessään este märkätilojen rakentamiselle, sillä ratkaiseva tekijä ei ole kylpyhuoneen sijainti vaan suunnittelu.

Kylpyhuoneen rakentamisen hintahaitari

8000–12 000 €: Jos kylpyhuone tehdään märkätilaan, jossa on jo olemassa viemäri ja vesijohto.

12 000–20 000 €: Jos muutetaan kylpyhuoneeksi vanhempi tila, jossa viemäri ja vesijohto sijaitsevat kauempana.

20 000–35 000 €: Jos kylpyhuone tehdään uuteen tilaan, jossa ei ole LVI-tekniikkaa eikä vesieristystä.

40 000–80 000 €: Jos kylpyhuonetta varten rakennetaan alusta asti uusi tila.

Lisäksi:

Rakennusluvat ja suunnittelu noin **3000 €**
Valvonta ja tarkastukset noin **1500 €**

*Hinta-arviot: rakennusmestari, remonttineuvoja
Timo Jokela, PRKK ry.*

– Kunnollisella suunnittelulla kylpyhuoneen voi tehdä käytännössä minne tahansa, ellei aivan puun oksalle yritä, Timo Jokela naureskelee.

Suosittelavaa on silti keskittää suunnitelmat talvilämpimiin tiloihin. Sellaiset kesämökkit ja piharakennukset, jotka pidetään talvella kylminä, eivät ole hyviä kylpyhuoneen paikkoja, koska niissä ne eivät tahdo kestää, Jokela muistuttaa.

Kylpyhuoneen voi periaatteessa rakentaa mille tasolle tahansa. Vanhan talon peruskorjauksen yhteydessä märkätilat voi hyvin suunnitella yläkertaan, kunhan rakenteiden kantavuus riittää. Ne saa rakennettua jopa sellaiseen kellariin, jossa viemäri kulkee ylempänä kuin lattia.

Toisin kuin 60 vuotta sitten, nykyisissä omakotitaloissa on pääsääntöisesti olemassa kylpyhuoneet, wc:t ja sisäsaunat, mutta ne voivat sijaita väärällä tasolla käyttäjien kuntoon katsoen. Omakotitaloissa asutaan nykyaikana pitkälle vanhuuteen asti ja yhä useammin yksin. Ikä ja sairaudet pakottavat suunnittelemaan asioita uudelleen. Jos suihkutilat sijaitsevat kellarikerroksessa tai yläkerrassa, mutta asukas ei enää pysty liikkumaan portaissa, suihkusta tulee saman tien käyttökelvoton. Uusi pitää sovittaa sellaiseen tilaan, jossa sitä voi käyttää turvallisesti.

– Silloin täytyy lohkaista pala jos-takin sopivasta huoneen tai eteisen nurkasta uutta kylpyhuonetta varten vaikka sellaisella periaatteella, että joskus se voidaan purkaa ja palauttaa huonejärjestys entiselleen, Jokela sanoo.

Lupia ja valvontaa

Kylpyhuoneen rakentaminen vanhaan taloon onnistuu siis loppujen lopuksi aika helposti, mutta sillä edellytyksellä, että toteutus tehdään asiantuntevasti ja huolellisesti ja edetään oikeassa järjestyksessä. Timo Jokelan mukaan asiantuntijan on oltava mukana projektin alusta loppuun asti. Amatööritöinä märkätiloja ei voi eikä saaakaan rakentaa.

Ensimmäiseksi pitää selvittää kotikunnan rakennusvalvonnasta, tarvitaanko rakentamislupa, vai riittääkö, että tehdään oma ilmoitus. Jos on tarkoitus rakentaa lisäsiipi, täytyy varmistua, että tontilla riittää rakennusoikeutta. Tyypillisesti korjaus- ja muutostyöltä vaaditaan rakennuslupa, jos työ voi vaikuttaa rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin. Märkätilan laajentamiseen kuivaan tilaan tarvitaan aina rakentamislupa, samoin silloin, jos huomattava osa kiinteistön vesi- tai viemärijohdoista tai molemmista uusitaan. Lupa täytyy olla myös, jos olemassa olevaan märkätilaan tehdään suurehkoja muutoksia, tai jos niitä tehdään yhtä aikaa useamman asunnon märkätiloihin. Jos uusitaan vain pohjakerroksen näkyvillä olevia putkia, luvan tarvetta voidaan harkita tapauskohtaisesti.

Ammattilaisen tekemällä kartoituksella alkuun

Varsinainen suunnittelu alkaa asiantuntevan ammattilaisen tekemällä kartoituksella. Samalla muodostuu käsitys siitä, mitä kaikki tulee maksamaan, »

LVI FORSSTRÖM

- LVI-alan työt ja tarvikkeet
- Lämpöpumput asennus ja myynti
- KVV- ja IV-vastaavan palvelut ja työnjohto

0400 167 029
www.lvi-forsstrom.fi

Petteri Forsström, LVI-asentaja
petteri@lvi-forsstrom.fi

VV-Kuivaus

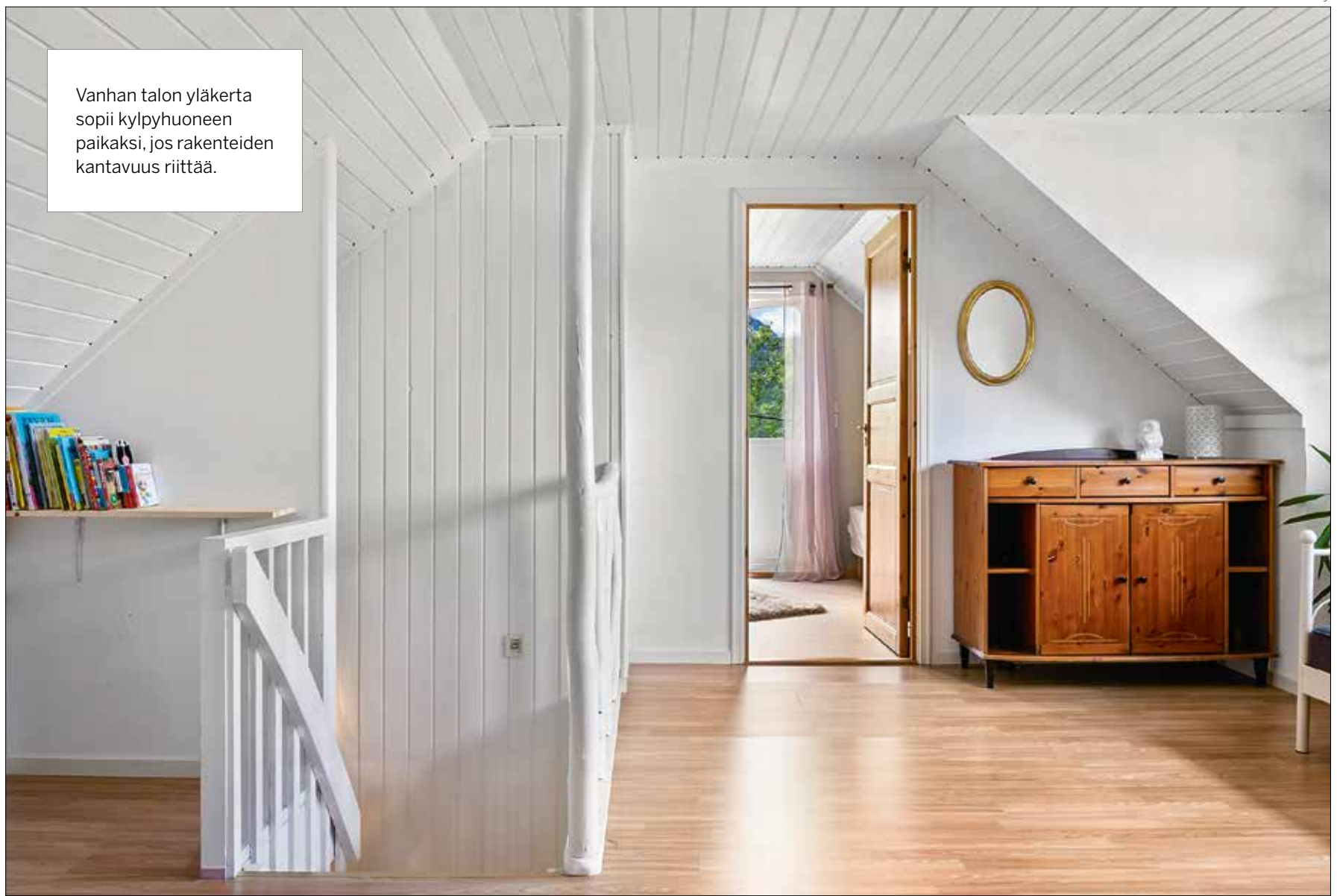
- Remonttipalvelut
- Vahinkokartoitukset
- Kuivauspalvelut

24H

VV-Kuivaus Lahti
030 491 9999
lahti@vv-kuivaus.fi

www.vv-kuivaus.fi

LisaPhotos / Pixabay

Vanhan talon yläkerta sopii kylpyhuoneen paikaksi, jos rakenteiden kantavuus riittää.

Kaikki LVI-työt nopeasti ja luotettavasti

- Viemärien sukitukset
- LVI-huolto
- LVI-asennukset
- LVI-urakointi
- Lämmitysjärjestelmän tasapainoitus
- Kaukolämmön vaihtimien vaihdot
- Vuodon paikannus ja korjaus
- Sulatus
- Viemärin kuvaus
- Kylpyhuoneremontit

044 975 23 82 Päivystys 24h
toimisto@lahdenputkipalvelut.fi

www.lahdenputkipalvelut.fi

mikä taas helpottaa kustannusarvion laatimista. Ammatillainen tarvitaan myös tekemään varsinaiset suunnitelmat, joiden valmistuttua voi hakea rakentamislupaa. Työtä ei saa aloittaa, ennen kuin lupa on myönnetty.

Kun kaikki luvat ja suunnitelmat ovat kunnossa, on aika etsiä, kilpailuttaa ja valita urakoitsija tai urakoitsijat. Timo Jokela suosittelee vahvasti käyttämään yhtä urakoitsijaa, joka hoitaa projektin kokonaisvastuullisesti: rakennus-, LVI-, sähkö- ja pinnoitus-työt.

– On paljon helpompaa hoitaa kaikki työt saman pääurakoitsijan alaisuudessa, kuin pilkkoa homma erillisille tekijöille, joiden kanssa pitäisi itse sopia ja neuvotella kaikki työvaiheet. Ja kun käyttää yhtä urakoitsijaa, on myös ainoastaan yksi suunta, johon osoitellaan, jos tulee ongelmia, hän muistuttaa.

Lisäksi tarvitaan rakennuttajan oma ulkopuolinen, palkattu valvoja, joka seuraa ja valvoo urakoitsijan toimintaa.

Eristykset erityistarkkailussa

Kun märkätiloja ollaan rakentamassa tavalliseen huoneeseen, päähuomio pitää alusta asti kiinnittää erilaisiin eristykseen. Kosteuden joutuminen talon rakenteisiin täytyy estää, joten vesieristys ja rakenteiden höyrynsulku on suunnit-

teltava tarkoin. Kylpyhuoneen lattiaan valetaan yleensä laatta, jonka sisällä kulkee joko sähköinen tai vesikiertoinen lattialämmitys. Laatta itsessään sekä lattiaa kuivana pitävä lämpö torjuvat tehokkaasti kosteutta.

Kosteissa tiloissa on suositeltavaa olla koneellinen ilmanvaihto, mutta jos sellaista ei ole, tarvitaan jatkuvasti päällä oleva poistopuhallin sekä korvausilmaventtiili.

– Pelkkä putki katolle, siis vanha painovoimainen ilmanvaihto, ei riitä, Timo Jokela muistuttaa.

Keskeinen kysymys on tietenkin, missä putket kulkevat, ja miten niihin liitetään uusi kohde. Yllättävää kyllä uusia märkätiloja voi rakentaa vaikka vanhan viemäriin alapuolelle kellariin.

– Silppurilla varustetun wc-pumppaamon, joka nostaa jäteveden ylöspäin, voi asentaa tavalliseen omakotitaloon, ja se on aivan toimiva juttu, Timo Jokela vakuuttaa.

Viemäriin tuuletus kulkee aina katolle, joten siihen voi liittää yläkerrassakin sijaitsevan kylpyhuoneen. Vanhassa talossa pitäisi välttää pitkiä putkien vetoja vuotovaaran takia. Jokelan mukaan vesijohtoja voi vetää lämpimissä tiloissa minne vain, paitsi ulkoseinien rakenteisiin. Putket pitäisi jättää pääsääntöisesti näkyviin tai kevyiden rakenteiden, kuten koteloiden ja alas laskettujen kattojen suojaan, kuitenkin niin että mahdollinen vuoto tulee heti näkyviin. ■

Ylitalon

Rakennuspalvelu Oy

Ammattitaitoista rakentamista yli 20v kokemuksella
perustuksista viimeiseen listaan

Toteutamme rakennusurakoita monipuolisesti erityisesti
Päijät-hämeen alueella. Teemme uudis- , maa- ja
saneerausrakentamista avaimet käteen -periaattella.

040 7646772

antti@ylitalon.fi

www.ylitalon.fi

Teksti: Ulla Sirén

Siisteys myy, mutta sijainti ratkaisee

Koti pitäisi saada myytyä. Miten siitä saisi mahdollisimman korkean hinnan, ja millä houkuttelisi ostajaehdokkaat kiinnostumaan siitä? Jokaisen asuntonsa myymistä suunnittelevan mielessä pyörivät kysymykset ovat näinä päivinä hankalampia kuin pitkään aikaan. Alueet ovat eriarvoisia, ja tulevaisuus vaikuttaa epävarmalta. Muutamat perusasiat pitävät silti aina pintansa.

Olisi yksinkertaista kertoa, kuinka monta tuhatta tai kymmentätuhatta euroa kannattaa varata remontiin, jotta saa asuntonsa arvon nousemaan summalla X. Sellaisia laskelmia löytyykin nettiä selaamalla, mutta nykypäivänä tarkkojen lukujen esittäminen on vastuutonta toimintaa, sanoo toimitusjohtaja **Maria-Elena Ehrnrooth** Suomen Kiinteistönvälittäjät ry:stä. Asuntomarkkina on epävakaa ja hinnat liian riippuvaisia sijainnista, jotta summien välille voisi piirtää yhtäläisyysmerkkejä. Parhaan ohjeen osaa usein an-

taa oman alueen kokenut kiinteistönvälittäjä, joka tuntee kyseisen mikromarkkinan erityispiirteet.

Ehrnroothin mukaan pelkätään Helsingin sisällä on kymmeniä mikromarkkinoita, joissa asuntojen hinnat määräytyvät pitkälti alueen ja sijainnin mukaan. Kun verrataan koko Suomen erilaisia alueita keskenään, periaatteessa samankaltaisia asuntoja myydään kymmenien tuhansien eurojen hinnanerotilla.

Ehrnrooth huomauttaa, että jos myytävä kohde on esimerkiksi remontoimaton tasakattoinen syrjä-

seudun omakotitalo, sille ei välttämättä löydy ostajaa millään hinnalla. Hän toteaa, että asunnon arvonnousun automatiikkaan on uskottu liikaa. Se on harhauttanut ihmisiä luottamaan turvaan, joka voi romahdtaa alta, kun yhteiskunta muuttuu.

Selkeys houkuttelee

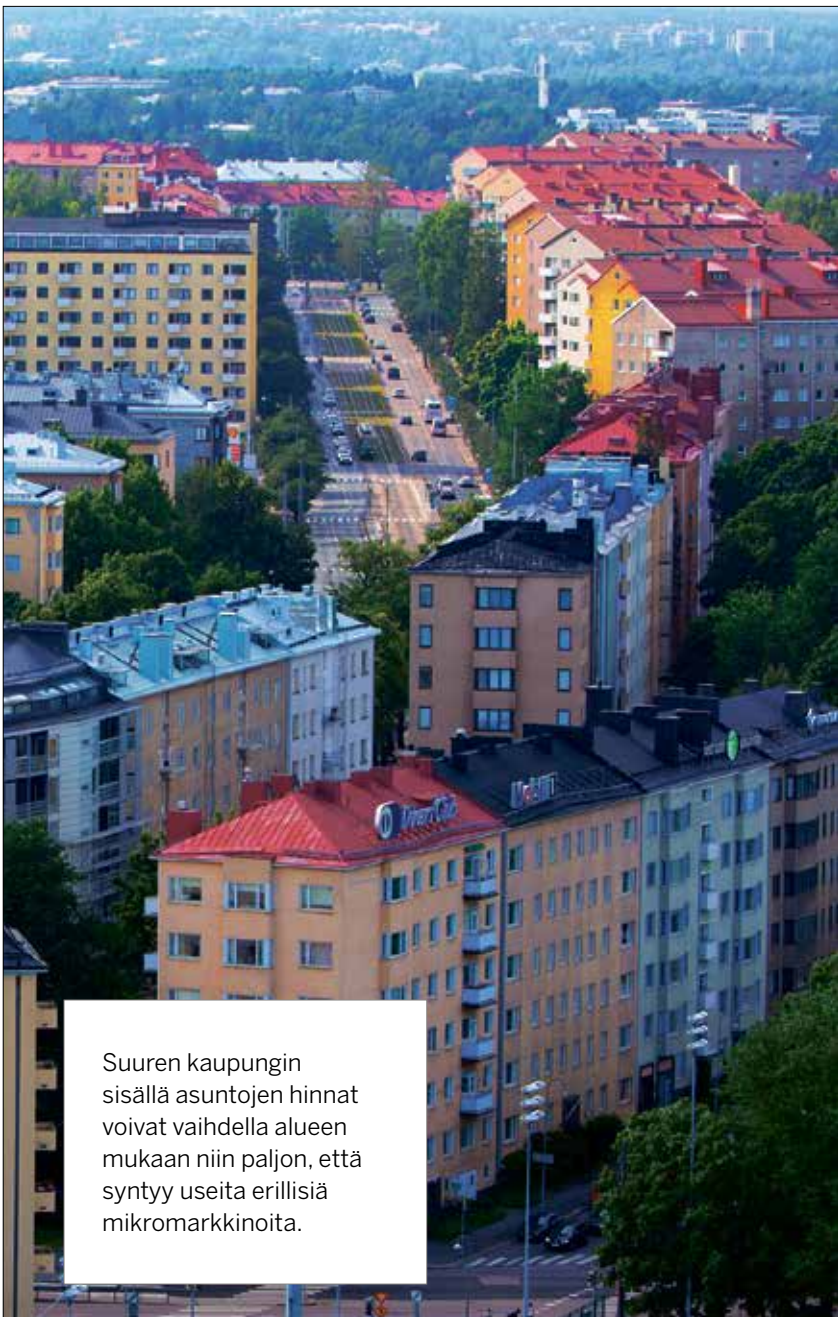
Yleisesti ohjeistetaan siistimään asunto pintaremonteilla ennen myymistä. Keittiön kaapinovien tai ainakin vetimien vaihtaminen, kuluneiden pintojen maalaus, lattianpääl-

lysteiden korjaaminen ja kolhiintuneiden hanojen ja kaakeleiden vaihto lisäävät kohteen houkuttelevuutta, mutta jos ei ole halua tai varaa ryhtyä niihin, kaikkein tärkeintä on tehdä asunnosta siisti ja selkeä.

Maria-Elena Ehrnroothin mukaan terveen talon paras kunnostus myyntiesittelyä varten on kunnollinen siivous. Aluksi korjataan piiloon kaikki ylimääräinen tavara, sillä väljyys ja tilan tuntu ovat kunnon myyntivaltteja.

Yleensä ohjeistetaan järjestämään huoneet järjestää siten, että niissä

Olga Fil / Pixabay

Suuren kaupungin sisällä asuntojen hinnat voivat vaihdella alueen mukaan niin paljon, että syntyy useita erillisiä mikromarkkinoita.

Katon kunto ja toimiva salaojitus, toimiva lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmä ansaitsevat huomiota, jos haluaa asunnosta hyvän hinnan.

on vain muutama siisti huonekalu ja sisustusesine. Johtoajatuksena on, että tila ja valo pääsevät oikeuksiinsa riippumatta asunnon koosta. Puhtauden tuntu ja raikas ilma tekevät paikasta kuin paikasta miellyttävän, joten kuluneet kaapinovat ja kaakelit kannattaa ainakin pestä. Vastaavasti pihasta pitäisi kerätä ylimääräiset rojut pois, siistiä nurmikko ja pensasaidat ja selkeyttää näkymä. Ostajaa kiinnostaa sekä sisällä että ulkona tila: miten juuri minä voisin hyödyntää tätä paikkaa?

Sen sijaan uuden rakentaminen ja kalliit sisäremontit eivät aina vaikuta myyntihintaan niin paljon kuin luulisi.

- Täydellisen remontin tekeminen voi olla turhaa, koska uusi omistaja haluaa usein valita itse tapetit ja keittiön ja kylpyhuoneen tyylin. Silloin kallis työ menee hukkaan, Ehrnrooth muistuttaa.

Peruskunto ratkaisee

Maria-Elena Ehrnrooth muistuttaa, että ostajan yksilölliset tar- »

<https://www.pintasaneerausta.fi>

Pintasaneeraus
T. Päivärinta Oy

- maalaustyöt
 - tasoitetyöt
 - laatoitukset
 - tapetoinnit
 - remontit
- monipuolisesti

☎ 044 277 1989
info@pintasaneerausta.fi

**LÄMPÖÄ JA VALOA
JO VUODESTA 1993!**

**ILMALÄMPÖPUMPUT &
ILMA-VESILÄMPÖPUMPUT**

MYynti · ASENNUS · HUOLTO · SÄHKÖTYÖT

P. (03) 766 0650 | info@powertool-sahko.fi

www.powertool-sahko.fi

NELIÖT LIIKKUU^{LKV}

**Paikallinen
asiantuntija
asuntosasi myyntiin.**

SATU HÄTÖNEN
045 169 8588

satu.hatonen@neliotliikkuu.fi

**LATTIAN UUSIMISET,
KALUSTEASENNUKSET,
MAALAUKSET, TAPETOINNIT,
VÄLISEINÄT, LEVYTYKSET, SISÄKATOT,
OVIEN JA IKKUNOIDEN VAIHDOT**

Tyytyväinen asiakas on meille tärkeintä!

REMONTIT TOTEUTAMME AINA ASIAKASTA KUUNNELLEN

ROMOFIX

Veli-Pekka Romo
040 748 0918
romofix.fi

Hämeen KiinteistöManageri Oy

**Luotettavaa isännöintipalvelua
asunto- ja kiinteistöyhtiöille.**

Suoma Jokinen
Isännöitsijä, ITS
040 820 6282
suoma.jokinen@hkmoy.fi

Ismo Forsström
Isännöitsijä, Rkm, ITS, LVV
040 591 6446
ismo.forsstrom@hkmoy.fi

www.hameenkiinteistomanageri.fi

Kaikki mitä hyvään kaivoon tarvitset

kaivo.fi
VESIKAIVOHUOLTO VIPE OY

- kuntotarkastukset
- sertifioitu vesinäytteenotto
- huollot, kunnostukset
- kaivotarvikkeet, vedensuodattimet
- uudet kaivot ja Vipe Akva
- siiviläputkikaivot

TILAA KAIVON KUNTOTARKASTUS!
Soita 03 717 2982 tai www.kaivo.fi

*Kaivon kunnostustyö on
kotitalousvähennyskelpoista.*

VIPEN ILMALÄMPÖPUMPUT

Bosch, Gree, Mitsubishi ja Toshiba
• Ilmalämpöpumput • Asennukset • Huollot

OTA YHTEYTTÄ:

Pertti Häkkinen
045 787 11101, info@kaivo.fi
vipenilmalampopumput.fi

**Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!**

facebook.com/omakotilehti

On tärkeää, että esimerkiksi pistorasioita riittää kaikkiin nykyisiin tarpeisiin, ja että ne ovat riittävän laadukkaita ja turvallisia.

peet ja mieltymykset lopulta ratkaisevat kaupan. Myyjän ei tarvitse miettiä asioita ostajan puolesta, sillä jokin yksityiskohta, johon omistaja ei osaa itse kiinnittää huomiota, saattaa olla toiselle ratkaiseva tekijä.

Omakotitalon ostajaa kiinnostaa eniten se, että talo on ehjä ja terve. Katon kunto ja toimiva salaojitus, toimiva lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmä ansaitsevat huomiota, jos haluaa asunnosta hyvän hinnan. Huoltokirja, jossa on perusteelliset tiedot talon aikaisemmista remonteista, on erityisen hyödyllinen, samoin tietysti tuore asiantuntijan tekemä kuntotarkastus.

Asunto-osakkeen myyntiin vaikuttaa asunnon kunnan ja sijainnin lisäksi taloyhtiö. Oman asunnon tulevaan myyntiin kannattaisi siis varautua pyrkimällä vaikuttamaan positiivisesti yhtiön asioihin mieluiten siitä asti, kun tulee osakkaaksi. Koko yhtiön yhteisiä asioita ei voi remontoida kuntoon parissa kuukaudessa.

Ehrnrooth muistuttaa, että huonosti hoidettu taloyhtiö, jolla on rasitteena paljon korjausvelkaa ja rästiin jääneistä remonteista, karkottaa ostajaehdokkaat tehokkaammin, kun nuhruiset tapetit.

– Ostajat ovat tarkkoja, joten ei auta, vaikka asunto itsessään olisi kunnostettu viimeisimpien trendien mukaan, jos on vaara, että yhtiön kautta päälle kaatuu isoja ongelmia ja kustannuksia, hän sanoo.

Rehellisyys kannattaa

Jos tapetti repsottaa saumoista tai lattian laminaatit irtoilevat reunoistaan, ne voivat herättää ostajaehdokkaissa epäilyksen kosteusvaurioista. Tapetoiminen, lattiapinnan korjaaminen ja vastaava siistimisremontti kannattaa siinä tapauksessa, että pintamateriaalien irtoilu ja kupruilu ei johdu kosteudesta. Silloin ei pääse syntymään väärää mielikuvaa asunnon kunnosta. Jos talossa sen sijaan on tai on ollut kosteusongelma, sitä ei pitäisi yrittää kätkeä ehostamalla, vaan selittää ostamista harkitseville mahdollisimman tarkasti, mistä epäilyttävät jäljet ovat tulleet.

– Rehellisyys on ehdottoman tärkeää

asuntoa myydessä. Ongelmat paljastuvat ennemmin tai myöhemmin, ja jälkeensä niistä seuraa myyjälle paljon suurempia ikävyvyyksiä, kuin vastaantulo hinnassa, Maria-Elena Ehrnrooth muistuttaa.

Rehellisyys kannattaa siis talon myyjän mielenrauhankin kannalta. Sama pätee myös asunto-osaketta myydessä, vaikka myyjä ei pystykään pimeämään taloyhtiön tietoja. Valveutunut ostaja tietää oikeutensa ja osaa hankkia ne ajoissa itse, mutta jos myy asuntoaan ilman välittäjää, on hyvä kertoa heti alussa taloyhtiön ongelmista, mikäli sellaisia on käsillä.

Uudet sähköit vai pienempi hinta

Vanhentunut sähköjärjestelmä vaikuttaa väistämättä omakotitalon hintaan, joten sähköjen päivittäminen nyky-yhteiskunnan vaatimuksia vastaavaksi on ilman muuta hyvä asia. On tärkeää, että esimerkiksi pistorasioita riittää kaikkiin nykyisiin tarpeisiin, ja että ne ovat riittävän laadukkaita ja turvallisia. Myös valmiiksi asennettu ilmalämpöpumppu ja vanhan öljykattilan korvaava vesi-ilmalämpöpumppu nostavat kiinteistön arvoa. Hyvin vanha ja huoltamaton sähköjärjestelmä on riski myös paloturvallisuuden kannalta, mikä vaikuttaa epäilemättä ostajaehdokkaiden kiinnostukseen.

Mutta sähköremontti on suuri töinen ja kallis toteuttaa, joten sen hyötyjä kannattaa miettiä perusteellisesti. Sähköremontti vaatii paljon pintojen ja syvemmilläkin olevien rakenteiden avaamista, joten se tehdään usein muiden laajojen korjaustöiden yhteydessä eikä erillisenä.

– Usein myyjän kannattaa ennemmin tinkiä hinnasta sähköremontin verran, kuin ryhtyä toteuttamaan sitä itse, Ehrnrooth sanoo.

Poikkeuksena on halvalla hinnalla ostettu talo, joka on hankittu nimenomaan remontoimista ja jälleenmyyntiä varten. Silloin on ilman muuta tarpeen uusien sähkö- ja LVI-järjestelmät uudisrakennuksen tasoa vastaaviksi ja antaa sen näkyä hinnassa.

Kun arvokkain muuttuu arvottomaksi

Itse rakennetun kodin myyminen on vaikea laji, kuten toimitusjohtaja Maria-Elena Ehrnrooth Suomen Kiinteistönvälittäjät ry:stä sanoo.

Omistajat laskevat mielessään kotinsa hintaan kaikki lainanlyhennykset, toteutetut remontit sekä määrättömän paljon omia työtunteja monien vuosikymmenien ajalta. Se on oikein ja inhimillistä, mutta ikävä kyllä se ei ole realismia asuntomarkkinoilla.

Monessa tapauksessa se tarkoittaa, että omistaja joutuu vetämään viivan koko suurella työllä ja uhrauksilla säästetyn omaisuutensa yli. Kiinteistönvälittäjän on pakko kertoa asiakkaalle, että sinänsä käyttökelpoinen talo täytyisi

varautua myymään purkukuntoisena, toisin sanoen vain tontin hinnalla.

Vielä 1900-luvun loppupuolella omakotitalon rakentaminen tai asunto-osakkeen säästäminen oli päämäärä, johon monen ihmisen tai perheen elämä keskittyi. "Tämän ainakin saimme, tässä omaisuutemme on kerättynä yhteen turvalliseen paikkaan", ajateltiin. On julmaa, että niin ei enää ole. Osa lähiöiden kerrostaloista on purkutuomilla, ja syrjäseudun omakotitalot eivät mene kaupaksi. Oma koti ei ollutkaan tulevaisuuden pesämuna vaan pahimmassa tapauksessa perikunnan taakka.

Kenenkään ei pitäisi syyttää itseään

siitä, että niin on käynyt. Sen sijaan kannattaa etsiä rohkeasti apua, jos tuntee jäävänsä vaikeassa tilanteessa yksin. Pitkään samalla alueella työskennelleet välittäjät tuntevat asiakkaidensa tarpeet, he tietävät valmiiksi sen, mitä kukin etsii ja tarvitsee. Heidän taskustaan saattaa löytyä ratkaisu, jota itse ei keksisi. Myyjä joutuu silti todennäköisesti muuttamaan omaa näkemystään rakkaan kotinsa arvosta ja luopumaan itse asettamistaan vähimmäisvaatimuksista. Se satuttaa, mutta ulkopuolinen asiantuntija-apu voi silti ohjata ulos umpikujasta.

- Ulla Sirén. ■

RAKSA

KOTI 🏠 PIHA

Rakentamisen, remontoinnin ja asumisen erikoistapahtuma

Uudet ideat • tuotteet ja palvelut
• ammattilaisten vinkit

LAHDEN MESSUKESKUS |
13.-15.3.

Yhden katon alta kaikki eväät
asumiseen – parhaat asiantuntija-
neuvot, tuotteet ja palvelut!

Messuteemat:

- 🏠 Ammattilaisten vinkit onnistumiseen
- 🏠 Kierrätä fiksusti ja säästä!
- 🏠 Viihtyisä ja ekologinen piha – myös kaikenkarvaisille ystäville
- 🏠 Remppa ja muutto – eväät uusiin unelmiin
- 🏠 Älykäs asuminen ja energiatehokkuus – ratkaisuja arjen sujuvuuteen

Inspiroidu
Ideapihalla!

raksamessut.fi

EVENTUM
LAHTI

Teksti: Ulla Sirén

Katon vaihto sujuu pakkasellakin

Kaikki talon korjaustyöt eivät onnistu Suomen kylmän ja vähävaloisen talven aikana, ja siksi ulkoremonttien sesonkia eletään keväästä alkusyksyyn. Katon korjaus on niitä töitä, jotka voi pääsääntöisesti hoitaa talvellakin, vaikka joskus kuulee väitettävän toisin. Ulkokaton korjaaminen tai vaihtaminen sesongin ulkopuolella kannattaa varsinkin silloin, jos haluaa saada nopeasti valmista, sillä talvella jonot urakoitsijoille ovat lyhyimmillään.

Yleensä ajatellaan, että kaikki ulkona tehtävät remontit ovat kausiluonteisia ja sopivat vain lämpimiin vuodenaikoihin. Kattamisen osalta se pitää paikkansa osittain, sillä esimerkiksi kaikkia bitumihuopakattoja ja huoltomaalauksia ei voi tehdä talvikaan. Sen sijaan tiili- ja peltikattoja voi vaihtaa yhtä hyvin talvella kuin kesälläkin, kertoo katto-asiantuntija **Teemu Talvia**. Hän muistuttaa, että talvella uuden katon voi saada jopa edullisemmin kuin kesällä, ja useimmat omakotiasujia vaivaavat pelot ja ennakkoluulot talviremontointia kohtaan ovat liioiteltuja. Niitä on Talvian mukaan turha vatvoa liikaa omassa mielessään; parempi ratkai-

su on neuvotella urakoitsijan kanssa.

– Urakoitsijan pitää tietää, mitä on mihinkin vuodenaikaan mahdollista ja turvallista tehdä. Ammattilaiset kyllä osaavat varautua erilaisiin olosuhteisiin ja niiden aiheuttamiin mahdollisiin riskeihin, Talvia selittää.

Lumen saa pois katolta

Katon korjaustarve arvioidaan kuntokartoituksessa, jossa olennaista on, että katon kaikki osat ovat näkyvissä. Jo siinä kohdassa herää epäily, sillä hangen peitossa olevaa kattoa luulisi olevan vaikea tutkia.

– Niinhän se on, mutta ammatti-

laiset saavat kyllä lumen pois katolta niin tarkoin, ettei se estä tutkimusta, Teemu Talvia selittää.

Kuntokartoituksessa katto tutkitaan ja arvioidaan myös yläpohjasta, ei pelkästään ulkoa vesikaton puolelta, joten se osa työstä sujuu samaan tapaan kaikkina vuodenaikoina.

Jos talvi on luminen ja sovittuna remonttiaikana sataa paljon lunta, sen luominen katolta kuuluu urakkaan, ja se hoidetaan firman puolesta. Talon omistajan ei siis tarvitse huolehtia lumitöistä, eikä ole suotavaakaan mennä työmaalle huhimaan lapion kanssa.

– Lumenpudotus remontin aikana kuuluu ammattilaisille, joilla on riit-

tävä taito ja tarvittavat turvavälineet, jotta he voivat työskennellä turvallisesti liukkaalla lumisella katolla. Ulkopuolisille siellä sen sijaan voisi olla vaarallista liikkua, Talvia muistuttaa.

Urakoitsija hoitaa lumityöt myös siltä alueelta pihaa, jota käytetään remontissa tarvittavalle kalustolle ja tavarakuormille. Tarkoitukseen varattu osa pihaa on työmaa-alueita, eikä sinne ole syytä mennä eikä päästää myöskään lapsia tai lemmikkieläimiä. Muuta osaa tontista voi yleensä käyttää, kuten tavallisesti.

Pakkanen pysyy pihalla

Kattoremonti ei jäädytä eikä jäädy-

Jos haluat korjauttaa katon talvella:

1. Voit saada remontin edullisemmin ja nopeammin kuin kesällä.
2. : Et palellu kotonasi, sillä katto puretaan ja rakennetaan katekerros kerrallaan.
3. Huomioi materiaali. Kaikkien bitumihuopakatteiden teko ei onnistu talvella, eivät myöskään esimerkiksi huoltomaalaukset. Tiili- tai peltikaton voi tehdä kaikkina vuodenaikona.
4. Et joudu itse lumitöihin. Lumen pudotus katoilta, rakennuskuormien suojaaminen ym. tehtävät kuuluvat urakkaan.
5. Varaudu kovan pakkasen tai muuten vaikeiden sääolosuhteiden tuomaan viivytykseen.
6. Luota asiantuntijoiden ammattitaitoon. He ovat tottuneet työskentelemään kaikkina vuoden-aikoina ja kaikenlaisissa sääolosuhteissa, joten he tietävät, mitä voi tehdä milloinkin.
7. Valitse kattourakoitsija huolellisesti kilpailutuksen ja taustaselvityksen kautta. Varmistu urakoitsijan vakavaraisuudesta, jotta voit luottaa yrittäjän takuuvarmuuteen.
8. Pidä huoli, että ennen kuin allekirjoitat urakasopimuksen, tiedät varmasti, mitä olet ottamassa, ja mitä kaikki sopimukseen kirjattu tarkoittaa.

Vesikaton hetkellinen purkaminen ei siis kylmennä taloa, eikä sen vuoksi tarvitse miettiä muuttoa väliaikaisesti muualle.

tä taloa, vaikka se mahdollisuus tulee helposti mieleen. Teemu Talvia muistuttaa, että katon korjauksessa ja vaihdossa käsitellään vesikattoa, joka ei ole koskaan lämmöneriste. Kaikkia katon kerroksia ei muutenkaan poisteta kerralla, joten taivasalle joutumisesta ei ole pelkoa. Aluskaite tehdään suojausten turvin ensin ja vesikatto sen päälle.

– Eristekerros säilytetään talviremontissa sellaisenaan. Eristettä voidaan kyllä lisätä siihen, mutta sitä ei koskaan poisteta eikä vaihdeta kylmänä aikana, Talvia selittää.

Vesikaton hetkellinen purkamisen ei siis kylmennä taloa, eikä sen vuoksi tarvitse miettiä muuttoa väliaikaisesti muualle. Talvia huomauttaa, että olosuhteet talossa muuttuvat jonkin verran muun muassa korjaustöistä aiheutuvan melun takia, mutta poikkeusaika jää yleensä lyhyeksi, sillä kattoremontit eivät tavallisesti kestä kovin monta päivää. Kesto riippuu tietenkin tapauksesta ja myös säästä, sillä jos kesken sovitun remontin iskee ankara pakkaskausi, työt viivästyvät väkisin. Työskentely katolla yli 20 asteen pakkasessa tai kovassa pakkasviimassa on jo vaarallista rakentajille.

Sään aiheuttamat ongelmat ovat joka tapauksessa riskinä kattore-

montissa, tehtiin se milloin tahansa.

– Samanlainen säätilan aiheuttama viivytyks voi tulla kesälläkin, jos sattuu tulemaan pitkä sateinen ja tuulinen kausi, Talvia muistuttaa.

Vettä voi toki sataa myös talvella, mutta asiantuntijat osaavat huolehtia siitä, että vesikaton alla olevat rakenteet eivät pääse kastumaan. Katon päälle pitää tehdä huolellinen suojaus, eikä sateella tehdä sellaisia töitä, joiden aikana kosteutta voi päästä rakenteisiin. Pakkasella ilma on kuivaa, joten silloin materiaalit ovat silloin hyvin turvassa kastumiselta. Pakkanen pitää myös omatoimisesti huolta, että katon rakenteet pysyvät kuivina remontin ajan, eikä ole pelkoa, että kosteutta jäisi jonnekin katon kerrosten väliin.

Teemu Talvia huomauttaa, että suojaukset pitää joka tapauksessa tehdä kaikissa olosuhteissa yhtä pitkäksi, eivätkä säät ja vuodenaajat saa vaikuttaa siihen mitenkään.

Talvi suojaa pihaa

Talvella tehtävän kattoremontin parhaita puolia on, että piha nurmikoinen ja istutuksineen on silloin hyvin suojattuna lumen ja roudan alla. Raskaat koneet ja materiaalkuormat eivät tee jälkiä kovaksi jääntyneeseen

pihaan eivätkä lumipeitossa talvievossa olevat kasvit välitä, vaikka niiden yli kävellään, joten korjaajien ei tarvitse varoa liikkumistaan yhtä paljon kuin kesällä.

Piha-alueen käytöstä on hyvä keskustella jo urakkasopimusta laadittaessa, jotta kaikille osapuolille on alusta asti selvää, miten talon pihassa remontin aikana liikutaan, minne saa työntää lumen ja miten säilytetään remontissa tarvittavia koneita ja materiaaleja. Työmaalla urakoitsija vastaa työstä, työssä käytettävistä välineistä ja työturvallisuudesta.

– Tavallisesti materiaalkuormia tarvitsee pitää pihassa vain lyhyen ajan, joten niistä ei yleensä aiheudu suurta haittaa, ellei remontti jostain ennalta arvaamattomasta syystä viivästy. Jos piha on ahdas, säilyttäminen voi tuottaa asukkaille enemmän haittaa kuin väljässä tilassa, mutta ammattilaiset ovat tottuneet työskentelemään kaikenkokoisissa pihoihin. He tietävät, miten ahtaissa tiloissa toimitaan, Talvia selittää.

Urakoitsija vastaa työstä

Teemu Talvia arvioi, että kiireellisen katonkorjauksen voisi saada talviaikana jopa kuukauden kuluttua tila-

uksesta ja tavallisenkin remontin saman talven aikana, vaikka korjaustarve ei olisi aivan akuutti. Mahdollisuuksista kannattaa ainakin ottaa selvää, sillä kevättä kohti kysyntä joka tapauksessa kasvaa ja jono pitenee.

Jokainen kattoremontti on yksilöllinen, ja siihen liittyvät asiat pitää käydä huolellisesti läpi ennen urakasopimuksen tekemistä. Kattoremonttiin pätee sama perusohje kuin minkä tahansa työn teettämiseen ulkopuolisella: urakoitsijan taustasta ja aikaisemmista töistä kannattaa ottaa selvää ja kilpailuttaa urakkatarjoukset ainakin muutaman tekijän kesken. Urakkaa tilattaessa on syytä varmistua, että urakkasopimukseen on kirjattu kaikki tarpeellinen ennen sen hyväksymistä.

– Urakoitsija tulee aina paikan päälle, kartoittaa ja arvioi. Ennen kuin allekirjoitetaan sopimus, on tärkeää varmistua, että kumpikin osapuoli tietää, mitä ostetaan ja mitä myydään, Talvia muistuttaa.

Urakoitsijan vakavaraisuus on myös hänen mukaansa hyvä tarkistaa huolellisesti, niin että myöhemmin ei tule ongelmia mahdollisten takuukorvausten ynnä muiden urakoitsijan vastuulla olevien kustannusten kanssa. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Ennakointi on kodin paras turva

Hyvä ennakointi auttaa omakotiasujaa selviytymään monista häiriötilanteista ja säästymään mahdollisesti suureltakin harmilta ja vaivalta. Kodin turvallisuutta ja varautumista kannattaakin edistää järjestelmällisesti – ja mieluiten koko perheen voimin.

Tulipalot, onnettomuudet, liikenne-
neyhteyksien katkeaminen, pitkitty-
neet sähkökatkot, myrskyt tai tulvat...
Erilaisia häiriö- ja vaaratilanteita voi
sattua melkoinen kirjo, ja myös yksit-
täisillä kotitalouksilla on merkittävä
rooli niihin varautumisessa.

Vanhempi asiantuntija **Ilpo Leino**
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö
SPEKistä kehottaakin omakotiasujia
miettimään jo etukäteen mahdolli-
sia vaara- ja häiriötilanteita – ja enna-
koimaan niitä. Hyvällä varautumisel-
la moni uhka on jo osin poistettu, ja
mikäli jotain sattuisikin, oikeaan toi-
mintaan on aina sitä paremmat edel-
lytykset. Omakotiasujan olisi myös
hyvä miettiä, millaisia tilanteita asu-
misessa voi tulla vastaan, missä niis-
tä voi pärjätä itse ja missä tarvitaan
apua – ja ennen kaikkea jos apua tar-
vitaan, mistä sitä olisi saatavilla?

Kodin palotarkastuslista auttaa alkuun

Esimerkiksi nuohous on lakisääteis-
tä ja tärkeä osa omakotitalon palo-
turvallisuudesta huolehtimista. Moni
muu asia voi kuitenkin jäädä unoh-
duksiin ja tekemättä, jos niihin ei tar-
tuta järjestelmällisesti.

Leino vinkkaa ensinnäkin tutustu-
maan SPEKin nettisivuilta löytyvään
Omatoiminen palotarkastus -listaan.
Listassa kartoitetaan koko talo ulla-
kosta kellariin saakka, niin keittiötä,
makuuhuoneita, saunaa, pesutiloja
kuin porraskäytäviäkin myöten.

– Eihän koko listaa tarvitse kerralla
käydä läpi, vaan lähtee tekemään sitä
vähitellen, yksi asia kerrallaan.

Koska keittiö on kodin sydän, pa-
loturvallisuuden läpikäynti on Lei-
non mukaan luontevaa aloittaa siel-

tä. Hän kehottaa kiinnittämään huo-
miota etenkin liedon ympäristöön.

– Joku vakuutusyhtiön edustaja on
sanonut kerran hyvin, että keittiö on
kotona ainoa huone, jossa on laite,
jonka pitää olla välillä todella poltta-
van kuuma.

Sen mukaisesti ruuanlaittoon tu-
lisi keskittyä rauhassa, ja varmistaa,
että puitteet siihen ovat turvalliset.
Kokkaamisen lopuksi liedon päälle
tai ympärillekään ei saisi jäädä yli-
määräistä palavaa materiaalia, joka
voisi kaatua liedon päälle ja aiheuttaa
vaaran, jos joku ohikulkiessaan on-
nistuu napsauttamaan liedon vahin-
gossa päälle.

Alkusammutustaidot voivat säästää harmilta

– Jos kotoa löytyy alkusammutuska-

lusto, parhaimmillaan tilanteen voi
hoitaa niin, että varoitin hälyttää ja
palon alku sammutetaan alkusam-
mutuskalustolla, Leino kertoo.

Yksinkertaisimmillaan alkusam-
mutusväline voi olla kuiva kattilan-
kansi, joka sopii tiiviisti pataan ja kat-
tilaan rasvapalon yllättäessä. Jos se ei
tehoa, talossa olisi hyvä olla saatavil-
la sammutuspeite tai jopa käsisam-
mutin.

Kynnys alkusammutuskaluston
hankkimiseen madaltui hiukan vuo-
den 2025 alussa, jolloin voimaan tul-
lut lakimuutos salli myös muunvä-
risten kuin punaisten sammuttimien
myymisen kotitalouskäyttöön.

– Siinä mentiin samaan suuntaan
kuin sammutuspeitteissä, joissa on
tarjolla montaa kuosia. Saadaan se
omaan silmään ja makumaailmaan
sopiva.

Yksittäisen henkilön on Leinon mukaan kuitenkin harmillisen vaikeaa päästä harjoittelemaan alkusammutusta käytännössä. Hän vinkkaa, että esimerkiksi paikalliset omakotiyhdistykset voisivat tilata jäsenilleen alkusammutuskoulutusta, jolloin hintakin voi olla kohtuullinen. Asiaan kannattaa perehtyä edes netistä löytyvän videomateriaalin avulla.

– Mitä tutumpaa se on edes ajatustasolla, sitä helpommin se sitten onnistuu.

Palovaroittimet ja poistumisreitit asukkaiden turvana

Kodin henkilöturvallisuuden osalta ehdoton asia Leinon mukaan on saada asukkaat turvaan esimerkiksi tulipalon syttyessä. Tässä olennaisista ovat palovaroittimet – eli siis se, että niitä on riittävästi ja että ne ovat myös toimintakunnossa.

– Säännöksissä on sanottu, että varoittimia pitäisi olla 1 per alkava 60 neliometriä. Siitä on nyt tullut jotenkin määrittävä tekijä, vaikka laki, joka on sen asetuksen yläpuolella, sanoo että varoittimia pitää olla riittävästi. Siinä ei puhuta neliömääristä mitään, Leino korostaa.

Koska ihminen on nukuessaan kaikkein haavoittuvimman, hän toteaa palovaroittimia olevan riittävä määrä vasta sitten, kun kaikki nukkuja eli makuuhuoneet sekä ulos turvaan johtavat reitit on suojattu varoittimilla.

– Mitä tämä itse kunkin omakotitalossa sitten tarkoittaa; onko yläaulaa, ala-aulaa, eteistilaa?

Varsinkin kaksikerroksisten pientalojen osalta poistumisreitit ja niiden toimivuus on myös hyvä varmistaa. SPEK on lanseerannut erilaisen Perheen pelastautumissuunnitelman, jossa ohjataan käymään läpi kodin poistumisreitit ja harjoittelemaan poistumista. Lasten vartuessa Leinon mukaan on hyvä kartoittaa, ketkä perheestä pääsevät mitenkään nopeasti ulos talosta hätätilanteessa, ja olisiko tämä hyvä ottaa huomioon asumisjärjestelyissä.

– Nuoriso voisi asua yläkerrassa, kun he pääsevät reippaasti alas ja ulos sieltä.

Viisi perustarvetta varautumisen runkona

Paloturvallisuuden lisäksi kotitalouksilla on tärkeä rooli erilaisiin kriisi- ja häiriötilanteisiin varautumisessa. SPEKin varautumispäällikkö **Markus Latva-aho** neuvoa miettimään kodin varautumista muuttaman perustarpeen kautta.

– Eivät ne itse asiassa kauhean monimutkaisia asioita ole. On vettä muutama litra valmiina ja valmis puhdas astia, jolla pystyy hakemaan vettä vedenjakelupisteestä, hän kertoo.

– Ihminen tarvitsee aina vettä, lämpöä ja ruokaa, ja sitten tulevat hygieniasiat, että vatsataudit ja muut tartuntataudit eivät ala levitä.

Viidentenä hän mainitsee yhteydet, olivatpa kyseessä sitten puhe-lyhteydet esimerkiksi hätäkeskukseen soittamista varten tai tietoliikenneyhteydet, joiden avulla voidaan saada tietoa tilanteesta ja vastaanottaa viranomais- ja häiriötiedotteita.

Esimerkiksi patteriradio sisältyy kotivara-listauksiin, mutta löytyy Latva-ahon mukaan loppujen lopuksi melko harvasta kodista. Hän kuvailee sen olevan ”varajärjestelmien varajärjestelmä”, joka liittyy pääasiassa sodan ajan uikiin ja poikkeusoloihin. Useimmissa häiriötilanteissa ensisijaisia tiedotusvälineitä ovatkin sen sijaan matkapuhelin, televisio, kunnan verkkosivut, paikallisuutiset tai 112 Suomi-sovellus.

Sähkökatko voi katkaista vedensaannin ja lämmityksen

Etenkin puhtaan veden saanti on häiriötilanteissa kriittinen asia. Aiheesta tehdyistä kyselyistä on kuitenkin käynyt ilmi, että vesivaratuminen on Suomessa huonolla tollalla. Latva-aho pohtii suomalaisten tottuneen hyvään vesihuoltojärjestelmään, jonka lisäksi monella on haja-asutusalueella esimerkiksi oma porakaivo.

– Jos tulee sähkökatkos ja porakaivo ei toimi, tai jos kunnalliseen vedenjakeluun tulee häiriötä, vedensaanti kuitenkin häiriintyy helposti.

Sähkökatkos voi rampauttaa myös omakotitalon lämmityksen, vaikka käytössä olisi öljylämmitys: jos järjestelmän kiertovesipumppu lamaantuu, talo alkaa viiletä nopeasti. Takka olisi Latva-ahon mukaan hyvä varajärjestelmä ja löytyy useimmista omakotitaloista, mutta on toinen kysymys, onko sitä varten varattu polttopuuta?

– Moni on ollut sitä mieltä, että se on niin kallis järjestelmä, että ei ole joko ostanut takkapuita tai rakentanut takkaa olenkaan.

Hän kehottaa omakotiasujaa miettimään, miten talon – tai ainakin yhden huoneen – saisi pidettyä häiriötilanteissa lämpimänä. Tarvitaanko tilanteessa lisälämmitystä, esimerkiksi kaasulämmittintä tai muuta varalla olevaa järjestelmää?

– Ja pystyykö takalla tekemään ruokaa? Tai onko pihalla kaasugrilli, jolla voi tehdä ruokaa?

Hädän hetkellä naapuriapu on arvossaan

Latva-aho toteaa säiden ääri-ilmiöiden yleistyneen viimeisten viiden vuoden aikana.

– Ennen oli syysmyrskyjä, mutta nyt myrskyjä tulee siihen aikaan, kun puissa on vielä lehdet. Siinä on riski, että puita alkaa kaatua ajoväylille, ja kaupungissakin sähkölinjojen päälle. Alueella jäädyään vähän eristykseen, ja veden ja sähkön jakeluun tulee häiriöitä.

050 595 6921

LAHDEN NUOHOUSTYÖ JA IV-PUHDISTUS OY

Savuhormien ja tulisijojen nuohoukset

Ilmastointijärjestelmien puhdistukset

Kattila-arinat, Kiuasarinat, Pystyuuni takka, Takkasydän arinat ja Kamiina-arinat, ym.

AALTO
ARINA

Joka vuodenaikaan jokaiseen tulisijaan energiatehokas Aalto-Arina!

- Puut syttyvät paremmin
- Tehokkaampi palotapahtuma
- Puhtaammat savukaasut
- Puun säästö 15-30 %

Valmistus ja myynti:
Metallitekniikka Hannu Laajala
www.aaltoarina.fi, arinatilaus@aaltoarina.fi

PÄIVITÄ TULISIJASI AALTO-ARINALLA
www.aaltoarina.fi P. 040 543 8706

UNOHTUIKO NUOHOUS?

EI HÄTÄÄ! Varaa aika helposti netistä!

NUOHOUSLAHTI.FI

IVNUOHOUSLAHTI.FI

Meiltä saat myös ilmastointikanaviston puhdistukset kotiisi.

NUOHOUSLAHTI Oy

0400 787 112 • nuohouslahti@outlook.com

Nuohousalan keskusliitto ry:n ja OMA nuohooja jäsen

Hän lisää myös tulvien määrä samalla kasvaneen.

– Kaupunkitulvia on paljon ja voimakkaita sateita, joissa hulevesiverkoston kapasiteetti ei riitä. Vettä tulee kaduille ja kellareihin ja aiheuttaa teiden sortumia ja vesi- ja sähköongelmia.

Latva-Aho arvioikin häiriötilanteiden olevan siis vain lisääntymään päin. Sitä varten kotivaran tulisi olla kunnossa. Omakotiasujan olisi myös hyvä tarkistaa, onko omassa pihapiirissä esimerkiksi huonokuntoisia puita, jotka voisivat aiheuttaa haittaa kaatuessaan, ja miettiä pitäisikö ne kaataa jo ennakoon.

Kodeissa ei tarvitse kuitenkaan varautua erikseen sotaan tai syysmyrskyyn, korostaa Latva-aho. Molemmista tilanteista tarvitaan perimmillään samanlaista varautumista. Olen-

naista onkin laittaa kotivara kuntoon ja miettiä valmiiksi, mitä taitoja noissa tilanteissa tarvitaan – ja käydä niitä myös yhdessä läpi perheen kesken.

Hän painottaa myös vanhan kunnan naapuriavun merkitystä. Jotta apua olisi tarvittaessa helpompi tarjota ja vastaanottaa puolin ja toisin, omakotiasujien olisi hyvä ottaa tavaksi edes tervehtiä naapureitaan aidan yli.

– Ja jos naapurustossa on iäkkäämpää väkeä, niin talvella vaikka vähän auttelisi heitä.

Lisätietoja kotitalouksien varautumisesta löytyy Suomen kansallisen varautumissivustolta osoitteesta www.72tuntia.fi ja tulipalojen ehkäisemisestä SPEKin verkkosivuilla www.spek.fi/esta-tulipalo. ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Omakotitalon kauppa – mitä ostajan tulee tietää

Omakotitalon ostaminen on monelle elämän suurin taloudellinen päätös. Samalla se on myös juridisesti monimutkainen sopimus, johon liittyy useita riskejä – etenkin, jos talo on käytetty ja sen kunto ei ole täysin selvillä. Useimmat ongelmat kiinteistökaupoissa eivät johdu tahallisesta vilpistä. Ongelmia aiheuttaa se, että osapuolet eivät ole ymmärtäneet vastuitaan ja velvollisuuksiaan ennen kaupan tekoa. Toisaalta on tyypillistä, että kaupan osapuolet ovat toimineet huolellisesti ja niin kuin pitää, mutta tästä huolimatta rakennuksessa ilmenee ongelmia kaupan teon jälkeen.

Ostajan tärkein velvoite on huolehtia selontotovelvollisuudestaan eli tehdä huolellinen tarkastus kiinteistöllä ennen kaupantekoa. Jos ostaja laiminlyö tämän, hän ei voi myöhemmin vedota virheeseen, joka olisi ollut havaittavissa ennakkotarkastuksessa.

Ostajan ennakkotarkastusvelvollisuuden ”toinen puoli” on myyjän tiedonantovelvollisuus. Myyjällä on velvoite antaa kaikki selälaiset tiedot ostajalle, joilla voi olla vaikutusta kaupasta päättämiseen.

Moni ostaja luottaa siihen, että kun kunto- tarkastusraportti on kunnossa, talon ostaminen on turvallista. Todellisuudessa raportti on usein vain pintapuolinen arvio, joka ei paljasta rakenteiden sisäisiä ongelmia. Raportin

lukeminen kriittisesti on tärkeää, ja tarvittaessa kannattaa käyttää omaa asiantuntijaa, esimerkiksi rakennusinsinööriä, joka voi arvioida esim. mahdollisten riskirakenteiden kuntoa. Hyvässä kuntotarkastusraportissa on selkeästi mainittu talon puutteet ja mahdolliset lisätutkimustarpeet. Mikäli näihin tutkimuksiin ei ryhdytä ennen kauppaa, ostaja ottaa mahdollisesti jopa merkittävän riskin.

Ostajan tulee olla realisti talon kunnan suhteen. Erityisesti vanhoissa taloissa voi tulla ilmi yllätyksiä kaupan jälkeen. Kun hankitaan kymmeniä vuosia vanhaa taloa, ostajalla on toivottavasti ainakin jonkin verran joustovaraa budjetissa mahdollisiin yllättäviin korjauksiin liittyen. Rakennusteknisten asioiden lisäksi on syytä tutustua mm. rakennuslupa-asiakirjoihin, kaavaan ja rasitteisiin.

Kauppakirjaluonnokseen on syytä tutustua tarkoin ennen sen allekirjoittamista. Sen sanamuodot määrittävät, mitä osapuolet ovat sopineet – ja mitä eivät. Erityisesti mahdollisiin vastuunrajoituslausekkeisiin on kiinnitettävä huomiota.

Mikäli kiinteistössä havaitaan kaikesta huolellisuudesta huolimatta virhe kaupan teon jälkeen, ostajan tärkeä velvollisuus on reklamoida myyjää kohtuullisessa ajassa ja lain edellyttämällä tavalla eli ilmoittamalla sekä virhe että vaatimukset.

KAIKKEA REMONTINTIIN

Prisma Launeelta ja Holmasta!

Sävytys erillisen hinnaston mukaan

Tikkurila

Remonttimaali Remontti-Ässä

9 L **125,00** (13,89/l)

7,2 L **102,00** (14,17/l)

2,7 L **51,90** (19,22/l)

0,9 L **27,90** (31,00/l)

Tikkurila

Sisustusmaali Joker

9 L **122,00** (13,56/l)

2,7 L **48,90** (18,11/l)

0,9 L **27,90** (31,00/l)

0,225 L **11,50** (51,11/l)

Tikkurila

Sisustusmaali Harmony Clean Air

9 L **152,00** (16,89/l)

2,7 L **71,90** (26,63/l)

0,9 L **33,90** (37,67/l)

Tikkurila

Kalustemaal Helmi 30

2,7 L **89,90** (33,30/l)

0,9 L **37,90** (42,11/l)

0,225 L **19,50** (86,67/l)

Teknos

Remonttimaali Trend 20

9 L **84,95** (9,44/l)

2,7 L **38,95** (14,43/l)

0,9 L **22,50** (25,00/l)

Teknos

Remonttimaali Trend 7

9 L **85,90** (9,54/l)

2,7 L **38,95** (14,43/l)

0,9 L **22,50** (25,00/l)

Mäster

Maalaustela- pakkaus medtex 18 cm

12⁹⁵

Makita

Pistosaha DJV180Z

229⁰⁰

Makita

Akkukone- sarja CLX224A 12V Max

219⁰⁰

Bahco

Hylsysarja s910

129⁰⁰

Makita

Pyörösaha DSS501Z

215⁰⁰

Makita

Akkuporakone 18V DDF482RTJ 2x5,0Ah akut ja laturi

319⁰⁰

Bahco

Pistosaha 12" XT9H

32⁹⁰

Fiskars

Halkaisukirves M X28

71⁹⁰

Scheppach

Klapikone HL760LS/ 230V/2.2kW

469⁰⁰

LAUNE Ajokatu 83 • MA-SU 7-23
HOLMA Johanneksenkatu 4 • MA-LA 7-23 • SU 9-23

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Radiosta tuli suomalaisten yhteinen kansanhuvi

1920-luvulla Suomi oli nuori tasavalta, joka vasta rakensi monia tärkeitä instituutioita. Esimerkiksi säännöllinen yleisradiotoiminta alkoi meillä vuonna 1926, tarkalleen sanottuna perjantaina 9. syyskuuta. Suomen Yleisradio, ystävien kesken Yle, vietää siis tänä vuonna 100-vuotisjuhlavuottaan!

Lähetyksen kuulutti alkaneeksi kulttuuripersoonaa,

oopperalaulaja Alexis af Enehjelm, josta tuli siten Ylen ensimmäinen kuuluttaja. Saman vuoden joulukuussa alkoi muun muassa Markusdän Lastentunti, joka ilahdutti lapsia huikeat kolmekymmentä vuotta. Ensimmäisenä vuotenaan Yle aloitti myös kieltenopetuksen, radioinnit eduskunnasta sekä sinfoniakonserttien lähettämisen.

Aluksi ohjelmia tallennettiin vain kokeeksi, joten Yleisradion ensimmäisiltä vuosilta ei ole harmillisesti säilynyt ohjelmia kuultavaksi. Radio säilyi kuitenkin suomalaisten välineenä 1950-luvun loppuun saakka, jolloin hiljalleen yleistynyt televisio alkoi korvata sen kansanhuvina.

Lähde: www.yle.fi

Freepik

Tykkää FACEBOOKISSA!

meistä

facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Kitukasvuinen Kouluista Suussa Ällötää Säädetty Arabivaltio Saturenki

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Sotkevaa **Elokuvan teossa Tuliterä Alut** **MAI-NIO** **KAMU** **Suo-jia** **Lu-paus** **Kiina, Japani Pih** **Olo-tilat** **Tyyli** **Khalifa Leoni**

AUTS! **Paa si-linna** **Harala Hintsa** **Kuppi** **Ehkä se on...**

Ostopaikat **Bas-set** **Vel-loa** **Hai-sevia**

Sakki-verbi Miehiä **Vahvat** **Näyt. Suvanto** **-joki** **Juhla-Nauru**

Reikiä AUKI **Merellä Pitkäripaisia** **Musta-kin** **Kulku-väylä** **Vao-tus**

Jä-tit **Matka Level** **Pääkaupunki Karkailut** **-1-** **-uni**

Lei-ville **Pys-tyssä** **Poi-kia** **Omenan omistaja ?** **Ruuh-kaiset**

Se pitää! **Tottu-mus** **Lanka-kin** **Maha-1.** **Nopea luku**

PAKKAUSJÄTTEIDEN MONILOKEROKERÄYS OMAA PIHAAN

Monilokerokeräys tekee kierrätyksestä helppoa, kun pakkausjätteitä ei tarvitse säilyttää kotona kaapeissa eikä kuljettaa ekopisteelle!

Monilokeroastiaan kerätään muovipakkaukset, kartonkipakkaukset, lasipakkaukset ja metallipakkaukset. Tyhjennysväli määräytyy kiinteistön omien tarpeiden mukaan. Astian kaikki lokerot tyhjennetään samalla kerralla.

Hinta/tyhjennys sis. alv.:

370 litran astia	14,47 euroa
660 litran astia	15,65 euroa

Hintaan sisältyy monilokeroinen jäteastia, astian tyhjennys sekä jätteen kuljetus ja käsittely. Palvelu on suunnattu omakotitaloille ja muille maksimissaan 4 huoneiston kiinteistöille.

Voit tilata monilokerokeräyksen, jos kiinteistösi sijaitsee Lahden tai Hollolan keskustaajaman tai Nastolan alueella. Voit tilata astian myös yhteiseksi naapurisi kanssa.

Katso lisätiedot ja tilaa salpakierto.fi/monilokerokeräys

sporttikone.fi
myynti - huolto - varaosat

LAHTI

Tule vierailemaan meidän
myymälässä, josta saat
asiantuntevaa palvelua

- Pienkoneet ja mönkijät
- Polariksen varustelut
- taivas vain rajana!
- Ammattitaitoinen huolto
 - Varaosapalvelu
- Myynti ja neuvonta

Tässä ovat edustamamme laatumerkit:

POLARIS STIHL STIGA Solis Husqvarna TOHATSU

Saksalankatu 28, 15100 Lahti Puh. 037347211 www.sporttikone.fi

OLISIKO AIKA TOTEUTTAA PIHAREMONTTI?

PUUTARHATOIMISTO

Paikallinen yritys yli 35 vuoden kokemuksella. Toteutamme suuret ja pienet puutarha- ja kivi-asennusprojektit rautaisella ammattitaidolla.

Ota yhteyttä ja toteutetaan yhdessä unelmiesi piha!

scanplant.fi | puutarhatoimisto@scanplant.fi

Tom Ruusuvuori 0500 493 126

PiippuMestari

*Kaikkien kotisi katolla
tehtävien töiden mestari*

- Katon- ja piipunkorjaustyöt
- Piipun hatut ja pellitykset
- Rännit ja kattoturvatuotteet
- Katto remontit/pellinvaihdot
- Ulkovuoraukset
- Painovoimaisen ilmanvaihdon parannukset

**SADEHATUT
ASENNETTUNA**

Päijät-Hämeessä ja
lähiympäristössä

**TARJOUSHINTAAN
ALK.**

Miika Niemikorpi
044 750 9441
miika@piippumestari.fi
Kivisojantie 18, Järvelä

PIIPPUMESTARI.FI

149€

Ovh. 180-250€

KYSY LISÄÄ

Laadukkaat kotimaiset kattopellit ja peltilistat

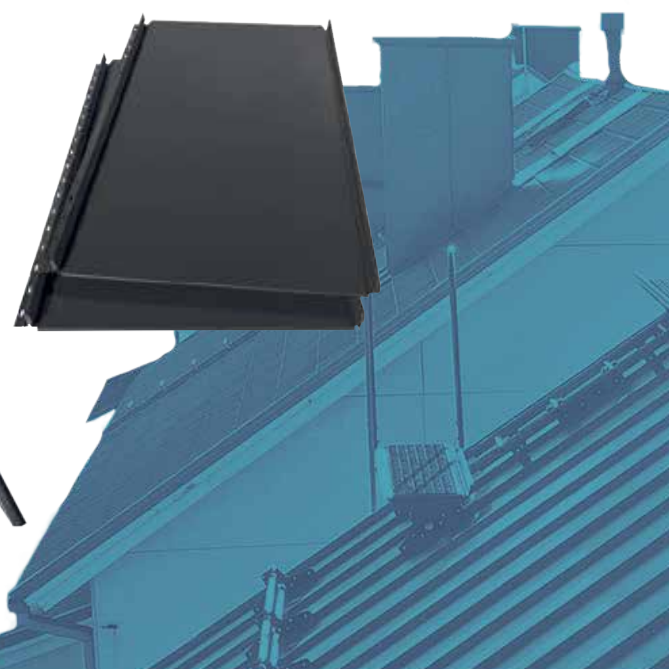
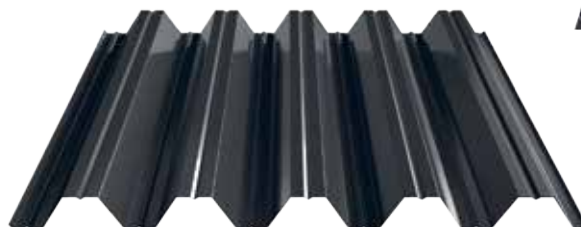
Peltikattopaketti suoraan tehtaaltamme kestopelti.fi

Tehtaan asennuspalvelu:

- Peltikatot • Saumattomat räystäskourut
- Kattovarusteet • Julkisivupellitykset • Katto remontit

Tehdastoimituksina työmaallesi:

- Kattopellit
- Seinäpellit
- Kattovarusteet
- Kantavat profiilit
- Peltikelat

Vahvaa perheyrittäjyyttä jo yli 40 vuoden ajan.

Kourutuote Oy • Kissamäenkatu 2, 15300 Lahti • 040 756 5266 • kestopelti.fi